

Ngani Jambone mpela yatite pakulemba Maliko Chilongolelo

Ngani Jambone mpela yatite pakulemba che Maliko, chili chitabu chimpepe mu itabu ncheche mu Lilangano lya Sambano chachikusala yankati ngani ja umi u Che Yesu Kilisito. Chachilichose mwa itabu yo chikuwîlanjikwa “Injili,” malumbo gakwe “Ngani Jambone.” Yalembekwe ni che Matayo ni che Maliko ni che Luka ni che Yohana pakumala chiwa chi Che Yesu. Injili mpela yatite pakulemba che Maliko chili chitabu chejipi kupunda itabu yose ncheche. Sooni ikukulupilichika kuti mwa Injili syosye si jeleji jaliji jandanda kulembekwa mu yaka ya 65 mpaka 70, pakumala Che Yesu kupagwa. Wâumanyilisi wâjinji akukulupilila kuti Injili ji jalembekwe ku Loma, nningwa wao wakamulisye ntima wakukulupilila wâ chiloma wâ kweleko.

Che Maliko sooni akumanyika mpela che Yohana Maliko, wâjawile pamo ni achinduna che Paolo ni che Banaba nambo wasoyesye lumbili lwao pa walesile achinjakwe achendelechelaga ni ulendo wao wa masengo ga kwatumichila Akunnungu (Masengo 13:13). Kanyuma Che Maliko wâlongene sooni ni che Banaba (Masengo 15:37-39). Sooni che Maliko wâliji mbusanga ju che Petulo (2 Petulo 5:13). Nambo che Maliko wâliji jwanchanda katema Che Yesu pa wâtandaga

masengo gao. Wâumanyilisi akukulupilila kuti che Maliko wâlembile umboni u che Petulo, ni weleo uli nsingi wa Injili mpela yatite pakulemba che Maliko. Mu Ngani Jambone ji, che Maliko akunguluchile kwannope majiganyo gankati kuwâ jwakulijiganya ju Che Yesu ni majiganyo ga Che Yesu pa mowâ ga mbesi.

Yaili mwelemo

Che Maliko akuchimanyukusya chitabu chakwe (1:1-13).

Soonu che Maliko akusala yankati kutumichila ku Che Yesu pa wâlîji ku Galilaya (1:14-45; 8:1-21).

Soonu akutusalila yankati Che Yesu iwâtite pakwendajenda ku Yelusalemu (8:22-38; 10:1-52).

Che Maliko akumalichisya kwa kulemba yankati katema Che Yesu pa wâlîji Ku Yelusalemu, pamo ni chiwa chao ni kusyuka kwao (11:1-33; 16:1-8).

Che Yohana Wâkubatisya akwalalichila wându nkati Che Yesu Kilisito

(Matayo 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohana 1:19-28)

¹ Jeleji jili ndande ja Ngani Jambone ji Che Yesu Kilisito, Mwana jwa Akunnungu. ² Mpela ijitite pakulembekwa mmalembo ga che Isaya ju wâlîji jwakulondola jwa Akunnungu,

“Akunnungu wâtite, ‘Nguntuma jwantenga jwangu annongolele, jwejejo ni juchankolochesye litala lyenu.’

³ Mundu akunyanyisya mwipululu achitiji, ‘Mwakolochesye Ambuje litala lyao, ngolosye mwakusaka kupita.’ ”

⁴ Che Yohana W̄akubatisya w̄atamaga mwipululu ni kwalalichila w̄andu aleche sambi ni kwabatisya kuti Akunnungu w̄alechelesye sambi syao. ⁵ W̄andu achajinji kutyochela chilambo cha W̄ayahudi ni musi wa ku Yelusalemu wose w̄ajawile kukwapikanila che Yohana, w̄ajitichisye sambi syao nombejo w̄abatisye mu lusulo lwa Yolodani.

⁶ Che Yohana w̄aliji awasile mwinjilo uwapotekwe ni manyunya ga chinyama chachikuw̄ilanjikwa ngamia ni nkaanda wa lipende nchiunu. Nombejo w̄alyaga itete ni uchi. ⁷ Ni w̄alalichilaga kwa w̄andu kuti, “Panyuma pangu akwika jwali ni machili kumbunda une. None nganguw̄ajilwa namose kukotama ni kugopola ngoji sya italawanda yakwe. ⁸ Uneji ngumbatisya ni meesi, nambo jwelejo chaachimbatisya kwa Mbumu jwa Akunnungu.”

Kubatiswa ni kulinjikwa kwa Che Yesu

(Matayo 3:13-17; 4:1-11; Luka 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Moŵa go, Che Yesu w̄aiche kutyochela musi wa ku Nasaleti wauli mu chilambo cha ku Galilaya ni w̄abatiswe ni che Yohana mu lusulo lwa Yolodani. ¹⁰ Che Yesu paŵakopokaga mmeesi, w̄akuweni kwini kuugwiche ni Mbumu jwa Akunnungu w̄antuluchile achiw̄aga mpela nguunda. ¹¹ Liloŵe lya Akunnungu lyapikaniche kutyochela kwini lichitiji, “Mmwejo ni Mwanangu jungunonyela, nonyelwe nomwe.”

¹² Papopo Mbumu jwa Akunnungu w̄anlongwesye Che Yesu kwaula mwipululu. ¹³ Ni w̄atemi mwipululu mo moŵa alobaini achilinjikwaga ni Shetani. Kukoko w̄atamaga pamo ni

inyama ya mwitinji, nambo achikatumetume wâ kwini wâlîji nkwakamuchisya.

Che Yesu akwa wilanga wakukoka ncheche waakuye (Matayo 4:12-22; Luka 4:15; 5:1-11)

¹⁴ Che Yohana pa wata wikwe mu nyumba jakuta wilwa wându, Che Yesu wâjawile ku chilambo cha ku Galilaya kwalalichila wându Ngani Jambone ja Akunnungu. ¹⁵ Wâtite, “Katema kaiche ni Umwenye wa Akunnungu u wandichile. Nneche sambu syenu ni kujikulupilila Ngani Jambone!”

¹⁶ Che Yesu pa wapitaga mungulugulu litanda lya Galilaya, waweni wakukoka wawili, che Simoni pamo ni che Andulea mpwakwe ali nkukoka somba kwa lwau. ¹⁷ Che Yesu waasalile, “Munguye, none chinantende wanyamwe mme wakwaikanawo wându kwa Ambuje.” ¹⁸ Papopo walesile nyau syao ni kwakuya.

¹⁹ Che Yesu pa wâjawile mmbujo kanandi, waweni che Yakobo ni che Yohana, wânache wâ che Sebedayo. Ni wanyawo wâlîji mu ngalawa jao achisaulaga nyau syao. ²⁰ Papopo Che Yesu pa waweni, wawilasile, ni wanyawo walesile che Sebedayo atati wao mu ngalawa pamo ni wakwapanganyichisya masengo, ni wakuiye Che Yesu.

Che Yesu akunkoposya mundu masoka (Luka 4:31-37)

²¹ Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waiche musi wa Kapelenaumu, ni palyaiche Lyuwa lya Kupumulila, Che Yesu wâjinjile mu nyumba ja kusimanilana Wayahudi, ni wâtandite kwajiganya

Wandu maloŵe gambone ga Akunnungu. ²² Wandu wose waŵampilikene wasimosile ni uwiganye wakwe, pakuŵa nganajiganya mpela wakwiganya Malajisyo, nambo wajiganyaga nti mundu jwali ni ulamusi.

²³ Papopo mundu jwakamwilwe ni lisoka juŵaliji mu nyuumba ja kusimanilana jila wanyanyisye, ²⁴ achitiji, “Ana nkusaka kututenda ichichi, mmwe Che Yesu jwa ku Nasaleti? Ana nnyiche kukutujonanga? Ngummanyilila kuti mmwejo ndi Jwanswela jwa Akunnungu!”

²⁵ Che Yesu walikalipile lisoka lyo achitiji, “Mmyalale! Munkopoche mundu jo.”

²⁶ Nipele lisoka lyo lyantinganyisye mundu jula kwa machili ni kunyanyisya, ni lyakopweche.

²⁷ Wandu wose wasimosile nnope ni waliji nku-
usyana, “Ana yelei ni yatiuli? Uli, gelega gali majiganyo ga sambano? Mundu ju akwete ulamusi wa kugakoposya namose masoka, nombego gakwajitichisya!” ²⁸ Nipele, ngani jakwe Che Yesu jajenele kwachitema palipose, kuchilambo chose cha ku Galilaya.

*Che Yesu akwalamyanda wandu wajinji
(Matayo 8:14-17; Luka 4:38-41)*

²⁹ Che Yesu ni wakulijiganya wao pamo ni che Yakobo ni che Yohana wakopweche mu nyuumba ja kusimanilana jila ni kwaula ku nyuumba ja wanya che Simoni ni che Andulea. ³⁰ Akwegwao che Simoni jwankongwe, wagonile pachindanda ali nkulwala chiilu, ni Che Yesu naikape wasalilwe yankati jwakulwala jo. ³¹ Nipele Che Yesu wanjaulile jwankongwe jo ni wankamwile nkono

ni kunjinamukula. Ulwele ula wannesile nipele wātandite kwatelechela.

³² Ligulo, lyuŵa lili litiŵile, wāndu wāajauchisye Che Yesu wākulwala wose ni wāwākamwilwe ni masoka. ³³ Wāndu wose wā musu wo wāsongangene paluŵala lwa nyuumba. ³⁴ Che Yesu wālamisye wāndu wājajinji wāwālijiji ni ilwele yakupisyangana ni kugakoposya masoka gamajinji gagaliji mwa wāndu wāla. Nganiwāpa masoka lipesa lyakuwēcheta chachilichose ligongo gaamanyilile ali wāani.

*Che Yesu akwalalichila wāndu ku Galilaya
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Kundaŵipe kukanaŵe kucha, Che Yesu wākopweche mu nyuumba jo ni kwaula paasa musu, pangali wāndu kukupopela. ³⁶ Che Simoni ni achinjakwe wāla wājawile kukwasosa. ³⁷ Paŵammweni wānsalile, “Wāndu wose ali nkunsosa mmwe.”

³⁸ Che Yesu wāasalile, “Tukusachilwa tujale mmisinda jine jajiŵandichile akuno, ni kweleko ngusachilwa ngalalichile Ngani Jambone, pakuŵa yelei ni inyichile.”

³⁹ Nipele, Che Yesu wājesilejesile ku Galilaya kose, achilalichilaga mmajumba gao ga kupopelela ni kugakoposya masoka.

*Che Yesu akunswejesya mundu jwamatana
(Matayo 8:1-4; Luka 5:12-16)*

⁴⁰ Lyuŵa limo mundu jwa matana ŵaiche ku Che Yesu ni kwatindiŵalila ni kwachondelela kuti, “Mwasakaga muuswejesye!”*

⁴¹ Che Yesu ŵankolele chanasa, ŵajongwele nkono wao ni ŵankwaiye ni kwasalila, “Nḡusaka, Nswejele!” ⁴² Papopo matana gakwe gala gannesile ni ŵaswejele. ⁴³ Nipele Che Yesu ŵansalile ajaule achinjamukaga kwa machili, achinsalilaga, ⁴⁴ “Nnole, munansalile mundu jwalijose chindu chi, nambo njaule nkalilosye kwa jwambopesi, nkatyosye mbopesi mpela iŵatite pakusala che Musa kwalosya ŵandu wose kuti nnamile.”

⁴⁵ Nambo mundu jula paŵakopweche, ŵatandite kwenesya ngani jo papalipose, namose Che Yesu nganakombola kwinjila sooni mmusi kwakulilosya. Nambo ŵatemi paasa musu, pangali ŵandu, atamuno yeleyo ŵandu kopochela papalipose ŵanjaulile kukokopeko.

2

Che Yesu akunnamya mundu jwatatele (Matayo 9:1-8; Luka 5:17-26)

¹ Pagapite moŵa gampepe, Che Yesu ŵaujile sooni ku Kapelenaumu ni ŵandu ŵapilikene kuti ali pamusi. ² Nipele ŵandu ŵajinji ŵasongangene atamuno nganililigala lipesa lyalililyose, ni ŵagumbele mpaka paluŵala. Che Yesu ŵaliji nkwalalichila Liloŵe lya Akunnungu. ³ Pelepo ŵandu ncheche, ŵannyichisye mundu jwatatele ku Che Yesu. ⁴ Nambo kwaligongo lya winji wa

* **1:40** 1:40 Muuswejesye: Matana galiji ulwele uwanlekasisye mundu kwaŵenda Akunnungu pakuŵa waliji usakwa.

Wandu, nganakombola kunjausya jwakulwala pachiwandi ni Che Yesu. Nipele, wapesekwile pa chipagala cha nyuumba palapala paWaliji Che Yesu. Pelepo wantulwisye mundu jo ali agonile pa chitagala. ⁵ Che Yesu paWachiweni chikulupi chao chila, wansalile jwakitatala jula, “Mwanangu, nlecheleswe sambu syenu.”

⁶ Wampepe mwa wakwiganya Malajisyo ga Akunnungu gaWapele che Musa waWatemu pepala, waliji nkuliusya mmitima jao, ⁷ “Ana akukombola chinauli kuwecheta yelei? Akwatukana Akunnungu! Akunnungu pe ni wakukombola kulechelesya sambu.”

⁸ Papopo Che Yesu waimanyilile yanayose iwaganisyaga mmitima jao, ni wausisye, “Ana ligongo chi nkuganisa yelei mmitima jenu? ⁹ Ana chapi chachili chakwepepala, kunsalila mundu jwatatele ju, ‘Nlecheleswe sambu syenu,’ pane kunsalila, ‘Njimuche, njigale chitagala chenu njende?’ ¹⁰ Nipele, ngusaka manyilile kuti Mwana jwa Mundu akwete ulamusi wa kulechelesya sambu sya wandu pachilambo pano.” Papopo wansalile mundu jwatatele jula, ¹¹ “Ngunsalila, njimuche, njigale chitagala chenu, njaule kumangwenu!”

¹² Wandu pawannolechesyaga, mundu jula wajimwiche, wajigele chitagala chao ni kukopoka. Wandu wose wasimosile ni kwakusya Akunnungu achitiji, “Ngapagwa kose patwaiweni yanti yeleyi!”

*Che Yesu akummilanga che Lawi waakuye
(Matayo 9:9-13; Luka 5:27-32)*

13 Che Yesu wawajawile sooni mungulugulu litanda lya Galilaya. Mpingo wa wandu wanjaulile ni Che Yesu watandite kwajiganya.

14 Pa waliji nkupita, wammweni che Lawi mwanache ju che Alufayo ali atemi pa nyumba ja kukumbikanyila nsongo. Che Yesu wansalile, “Munguye!” Che Lawi wajimi ni wankuiye.

15 Kanyuma, Che Yesu watemi mu nyumba ji che Lawi kulya chakulya. Wakumbikanya nsongo wajinji ni wandu wa sambu ni wandu, waakuiye Che Yesu. Ni wajinji mwa welewo waliji nkulya pamo nawo ni wakulijiganya wao.

16 Wakwiganya Malajisyo wampepe wawaliji Mafalisayo, pawaiweni kuti Che Yesu akulya pamo ni wandu wangakukundikwa ni wandu ni wakumbikanya nsongo, wausisye wakulijiganya wao wala, “Kwachichi akulya ni wandu nti welewa?”

17 Che Yesu pawapilikene waasalile, “Wandu wangakulwala ngakunlajila jwantela, nambo wakulwala. Une nganiika kukwawilanga wandu wambone, nambo wandu wa sambu.”

Liusyo lyankati kuta wa

(Matayo 9:14-17; Luka 5:33-39)

18 Katema kampepe wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo waliji nkuta wa. Wandu wampepe waiche ku Che Yesu ni kumbusya, “Ana ligongo chi wakulijiganya wa che Yohana ni wakulijiganya wa Mafalisayo akuta wanga, nambo wakulijiganya wenu ngaakuta wa?”

19 Che Yesu wajanjile, “Ana wakuwilanjikwa ku ulombela akukombola kuta wa ni jwanlombela

ali pamo nawo? Ngwamba! Ngaakukombola kutaŵa. ²⁰ Nambo chiliiche lyuŵa mlombela jo pachajigalikwe mwa ŵanyawo, moŵa go ni pachachitaŵa.

²¹ “Ngapagwa mundu jwakukata chigamba cha nguo ja sambano ni kuchitotela mu nguo jakuwisala. Pakuŵa atendaga yeleyo chigamba chasambano cho chichinyale ni kupapula nguo jakuwisala jo ni papapapwiche po chipapunde kupapuka. ²² Ni sooni ngapagwa mundu jwakutaga divai jasambano mmisaku ja mapende jakuwisala. Pakuŵa atendaga yeleyo divai jasambano chijitutumule misaku jo ni kujipapula, divai chijimwasiche ni misaku chijijonasiche. Divai ja sambano jikutajikwa mmisaku ja mapende ja sambano.”

*Liusyo lyankati Lyuŵa lya Kupumulila
(Matayo 12:1-8; Luka 6:1-5)*

²³ Pa Lyuŵa lya Kupumulila limo, Che Yesu pamo ni ŵakulijiganya ŵao ŵaliji nkupita mmigunda ja ngano. Paŵaliji nkwenda ŵakulijiganya ŵao ŵatandite kutema masache ga ngano. ²⁴ Mafalisayo ŵaausisye Che Yesu achitiji, “Nnole! Ligongo chi ŵakulijiganya ŵenu akutenda yaikanichikwe kuipanganya pa Lyuŵa lya Kupumulila?”

²⁵ Che Yesu ŵajanjile, “Ana nganinsyome iwatesile che Daudi ni achinjakwe pajakwete sala? ²⁶ Che Daudi ŵajinjile pa Nyumba ja Akunnungu ni ŵalile mikate jijatyocheke nti sadaka kwa Akunnungu. Yeleyi yatendekwe katema che Abiasali ali Jwambopesi Jwankulu. Ŵambopesi

pe ni wâwasachilwe kulya mikate jo, nambo che Daudi wâlile, sooni wapele achinjakwe.”

²⁷ Nipele Che Yesu wamalichisye kuwecheta, “Lyuwa lya Kupumulila lyawichikwe kwaligongo lya kwakamuchisya wandu nambo nga wa wandu kulitumichila Lyuwa lya Kupumulila. ²⁸ Nipele Mwana jwa Mundu ali Ambuje atamuno pa Lyuwa lya Kupumulila.”

3

Che Yesu akunnanya mundu jwapombotele nkono

(Matayo 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Nipele Che Yesu wajinjile sooni mu nyuumba ja kusimanilana Wayahudi ni mmomo mwaliji ni mundu jwapombotele nkono. ² Wandu wampepe waliji nkusosa ligongo lya kwakumulila Che Yesu. Nipele waliji nkunnolechesya panepa chanlanye mundu jo pa Lyuwa lya Kupumulila. ³ Che Yesu wansalile mundu jwapombotele nkono jula, “Njise paujo.” ⁴ Nipele Che Yesu wausisye, “Ana ili yambone pa Lyuwa lya Kupumulila kuitendekanya yambone pane yangalumbana? Kukulupusya pane kuulaga?”

Nambo wanyawo wamyalele. ⁵ Che Yesu walolechesye wose kwa lutumbilo, ni wasupwiche ligongo mitima jao jaliji jekakatime. Nipele wansalile mundu jula, “Njongole nkono wenu!” Nombejo waujongwele, ni nkono wao walamile. ⁶ Papopo, Mafalisayo wakopweche paasa pa nyuumba ja kusimanilana ni kuwechetesya ni

Wandu wa mpingo u che Helode itajile pakwaulaga Che Yesu.

Mpingo wa wandu ukunkuya Che Yesu

⁷ Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao watyosile pelepo ni kwaula mungulugulu litanda lya Galilaya ni mpingo wa wandu wankuiye. Wandu wo waumile mmisi ja ku Galilaya ni ku Yudea. ⁸ Pawapilikene iwaitesile Che Yesu, wandu wane waichilile kutyochela mmisi ja ku Yelusalemu ni ku Idumea ni mmisi jajili peesi lusulo lwa Yolodani, ni kutyochela mmisi ja ku Tilo ni ku Sidoni. ⁹ Pakuwa wandu waliji wajinji, Che Yesu waasalile wakulijiganya wao wawichile chile ngalawa kuti wandu anaiche kwawijikanya. ¹⁰ Pakuwa waalamisye wandu wajinji, wakulwala wose waliji nkututana kuti wakwaye. ¹¹ Ni wandu wawakamwilwe ni masoka pawammonaga, waligwisisye paujo pao ni kunyanyisya achitiji, “Mmwejo ni Mwana jwa Akunnungu!”

¹² Nambo Che Yesu wagakanyisye kwa chikali masoka ganaamanyisye wandu wane kuti wele ali waani.

Che Yesu akwasagula achinduna likumi ni wawili
(Matayo 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Che Yesu wakwesile kwitumbi ni kwawilanga wandu wawasachile nsyene, nombewo wajaulile. ¹⁴ Nipele wasagwile wandu likumi ni wawili wawaawilasile achinduna ni kwasalila, “Nansagwile nnonjele pamo none, sooni chinantume kukwalalichila wandu Ngani

Jambone, ¹⁵ ni wanyamwe chinkole ulamusi wa kugakoposya masoka.”

¹⁶ WêleWâ ni wându likumi ni wâwili wâwasagwile, che Simoni ajula Che Yesu juwampele liina liine che Petulo, ¹⁷ ni Che Yakobo ni mpwakwe che Yohana wânache wa che Sebedayo, Che Yesu wapele liina liine Boanelige malumbo gakwe “Wându wâali mpela ilindimo, pane akuwîlanjikwa wându wâambumu.” ¹⁸ Wane wâlîji che Andulea ni che Filipo ni che Batolomayo ni che Matayo ni che Tomasi ni che Yakobo mwana ju che Alufayo, che Tadayo ni che Simoni jwakuwîlanjikwa Selote, ligongo wâlîji jwakumenyanila chilambo chakwe, ¹⁹ ni che Yuda Isikaliote, juwângalawiche Che Yesu.

Che Yesu ni Belesebuli
(Matayo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²⁰ Nipele Che Yesu wâusile kumangwao. Mpingo wekulungwa wa wându wâsongangene sooni, mpaka Che Yesu ni wâkulijiganya wâo nganakombola kulya. ²¹ Achalongo achinjakwe pawâpilikene yelei, wâpîte kukwajigala ligongo wâtite kuti jwampugwe.

²² Wâkwiganya Malajisyo wâwâumile ku Yelusalemu wâtite, “Akwete Belesebuli! Jwankulu jwa masoka, jwakwapa machili ga kugakoposya masoka.”

²³ Pelepo Che Yesu wâawîlasile wându ni kwasalila kwa itagu achitiji, “Ana ikukomboleka Shetani kunkoposya Shetani njakwe? ²⁴ Iwâga umwenye usapulene mipingo mipingo jajikumenyana, umwenye wo ngaujendelechela.

²⁵ Sooni iwâga wându wâ nyuumba jimo asapulanaga mipingo mipingo ni kumenyana, wându wo chajonasiche. ²⁶ Iyoyo peyo, umwenye wa Shetani, wasapulanaga mipingo mipingo ngaukola machili.

²⁷ “Ngapagwa jwakupakombola kwinjila mu nyuumba ja jwamachili ni kunsumula ipanje yakwe yose, pangantawâ kaje jwamachili jo. Pelepo ni pachachikombola kunsumula ipanje yakwe yose.

²⁸ “Isyene ngunsalila, wându chaalecheleswe sambi syao syose ni kwatukana kwao Akunnungu kose. ²⁹ Nambo, mundu jwalijose jwakuntukana Mbumu jwa Akunnungu ngalecheleswa sambi syo ng'o, pakuwâ chakole sambi sya mowâ gose pangali mbesi.” ³⁰ Che Yesu wâwêchete yeleyo ligongo wându wâliji nkusala kuti, “Akamwilwe ni lisoka.”

*Achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu
(Matayo 12:46-50; Luka 8:19-21)*

³¹ Achikulugwe ni achapwakwe Che Yesu wâiche pelepo, wâjimi paasa ni kuntuma mundu akaawîlanje Che Yesu nkati. ³² Mpingo wa wându watemi kwakwasyungula Che Yesu. Nipele jumo jwao wânsalile, “Achikulu wênu ni achapwenu alinji paasa, akunsosa.”

³³ Nambo Che Yesu wâasalile, “Ana achikulu wângu ni achapwanga ali wâani?” ³⁴ Pelepo wâalolechesye wându uwânsyungwile wâla ni kuti, “Nnole, ngwaona wându wâ mpela achikulu wângu ni achalongo wângu. ³⁵ Pakuwâ mundu jwalijose jwakuitendekanya yakuisaka Akunnungu,

jwelejo ali achimwene jwangu ni mlumbwangu ni achikulu wangu.”

4

Chitagu cha jwakupanda (Matayo 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Che Yesu watandite sooni kwiganya ali mungulugulu litanda lya Galilaya. Mpingo wekulungwa wa wandu wansyungwile mpaka wajinjile mu ngala wa ni kutama mmomo. Wandu wose watemi mungulugulu litanda. ² Che Yesu watandite kwajiganya indu yejinji kwa itagu. Mmajiganyo gakwe waasalile.

³ “Mpilikanichisye! Jwakupanda wawile kukumisa mbeju. ⁴ Pa wamisaga, mbeju sine syagwilile mwitala ni ijuni yaiche ni kusimila. ⁵ Mbeju sine syagwilile pa lwala papaliji ni litaka kanandi, mbeju syamesile kwachitema pakuwa litaka lyakwe lyaliji kanandi. ⁶ Ni palyakopweche lyuwa lyatinisye mimela, ligongo michiga jakwe nganijinjilisy paasi. ⁷ Mbeju sine syagwilile pa miiwa, miiwa jila jakusile ni kuiwifikanya mimela, nombe mimela jo nganijisogola isogosi. ⁸ Mbeju sine syagwilile pa chaajila, syamesile ni syakusile ni kusogola. Sine syasogwele makumi gatatu ni sine makumi nsano ni limo ni sine makumi likumi.”

⁹ Che Yesu watite, “Waali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane.”

Nningwa wa kwiganya kwa itagu (Matayo 13:10-17; Luka 8:9-10)

10 Che Yesu paŵaliji pajika, ŵane mwa ŵaŵampilikene ŵala pamo ni ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵaŵili ŵanjaulile ni kumbusya malumbo ga itagu yo. 11 Che Yesu ŵajanjile, “Ŵanyamwe mpegwilwe kumanyilila yantemela ya Umwenye wa Akunnungu. Nambo kwa ŵane ŵaali paasa chalijiganye indu yose kwa itagu pe, 12 kuti, ‘Alolechesyey, nambo anaone. Apilikanile, nambo anaimanyilile. Pakuŵa amanyililaga chiŵagalauchile Akunnungu, nombejo akaalechelesye sambi syao.’ ”

*Che Yesu akutagula chitagu cha jwakupanda
(Matayo 13:18-23; Luka 8:11-15)*

13 Nipele, Che Yesu ŵausisye, “Uli ngankugamanyilila malumbo ga chitagu chi? Nambi chimmanyilile chinauli malumbo ga itagu ine? 14 Jwakupanda mbeju akupanda Liloŵe lya Akunnungu. 15 Ŵandu ŵane akulandana ni mbeju sisya gwilile mwitala. Pakulipilikana Liloŵe lya Akunnungu, Shetani akwika ni kulityosya Liloŵe lyalipandikwe mmitima jao. 16 Ni ŵandu ŵane ali mpela mbeju sisya gwilile pa lwala. Ŵandu wo apilikanaga Liloŵe lya Akunnungu, papopo akulijitichisya mu kusangalala. 17 Nambo ngalikwajinjila ni kola michiga mwa ŵanyawo, akulikamulisya kwa katema kakajipi. Nipele, kwatyochelaga kulaga pane masauko ligongo lya Liloŵe lya Akunnungu lila, pelepo akulilekanga. 18 Ŵandu ŵane ali mpela mbeju sisya gwilile pa miiŵa. Ŵandu wo ni ŵeŵala ŵakulipilikana Liloŵe lya Akunnungu, 19 ligongo lya lipamba lya umi wu ni kunonyelwa

ni ipanje pamo ni kulajila indu ine yejinji, ik-wajinjila ni kuliw̄ijikanya Liloŵe lyo, nombewo ngakukombola kulijitichisya Liloŵe yalikuti ni kusogola isogosi. ²⁰ Nambo ŵandu ŵane ali mpela mbeju sisya gwilile pa chaajila sila. Ŵelewo akulip-ilikana Liloŵe lyo ni kulijitichisya, nombewo akusogola isogosi ŵane makumi gatatu ni ŵane makumi nsano ni limo ni ŵane makumi likumi.”

Chitagu cha lumuli lweunichikwe
(Luka 8:16-18)

²¹ Che Yesu ŵapundile kwasalila, “Ana mundu akupamba lumuli ni kuluikanawo nkati ni kuluunichila ni lulo pane kuluw̄ika kuusi chindanda? Ngwamba! Akuluw̄ika pachanya chindu chakuw̄ichila lumuli. ²² Iyoyo, chindu chachilichose chachisisikwe chichioneche pakulanguka, ni chachilichose cheunichikwe chichiunukulikwe. ²³ Ŵaali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane!”

²⁴ Ni ŵapundile kwasalila, “Mpilikanichisye yambone inkwipikana yo! Lilamulo lilalila linkwalamulila ŵandu ŵane, Akunnungu chaachinnamulila ni Ŵanyamwe wakwe, sooni chanjonjehesye. ²⁵ Pakuŵa mundu jwakwete chindu chajonjehekwe ni mundu jwanganakola chindu chasumulwe atamuno kanandi chakwete.”

Chitagu cha mbeju jajikumela

²⁶ Che Yesu ŵajendelechele kuŵecheta, “Umwenye wa Akunnungu ukulandana ni mundu jwakumisa mbeju mu ngunda. ²⁷ Chilo akugona ni muusi akuŵa meeso, mbeju sikumela ni kukula.

Nombejo ngakuimanyilila yaikutendekwa. ²⁸ Litaka lisyene likutendekasya mmela kukula ni kusogola. Kundanda ukumela, sooni ukukoposya lisache kumbesi ukusogola ngano. ²⁹ isogosi yakomalaga pe, mundu jula akugungula ni chikwakwa chakwe, pakuwa katema ka magungulo kaiche.”

*Chitagu cha mbeju jamwana ja haladali
(Matayo 13:31-34; Luka 13:18-19)*

³⁰ Che Yesu wausisye sooni, “Ana tutuulandanichisye ni chichi Umwenye wa Akunnungu? Kwaali tuutanje kwa chitagu chi? ³¹ Ukulandana ni mbeju ja haladali, mbeju jamwana nnope kupunda mbeju syose syasikupandikwa pachilambo. ³² Nambo japandikwaga jikukula ni kuwa chitela chachikulungwa kupunda mimela jose ja mu ngunda, nombecho chikuwa ni nyambi syasikulungwa nnope ni ijuni ikwika kuta wa isusi mu nyambi syakwe.”

³³ Che Yesu walalichile wandu utenga wao kwa itagu yejinji yanti yele, wakungulwiche nawo mpela iwatite pakukombola wanyawo kumanyilila. ³⁴ Ngana wecheta ni wandu chachilichose pangali itagu, nambo pawaliji pamo ni wakulijiganya wao pachisyepela watagulile yose.

*Che Yesu akujitulasya mbungo jejikulungwa
(Matayo 8:23-27; Luka 8:22-25)*

³⁵ Lyuwa lilyolyo ligulo, Che Yesu waasalile wakulijiganya wakwe, “Tujombochele peesi litanda.” ³⁶ Nipele wakulijiganya wao waulesile mpingo wa wandu ula, ni kwinjila mu ngala wa jiwali Che Yesu ni kwaula nawo. Ilaila pali ni

ngalaŵa sine. ³⁷ Nipele jatandite kupuga mbungo jejikulungwa ni matumbela gajiputile ngalaŵa jila, nombejo jatandite gumbala meesi. ³⁸ Che Yesu ŵaliji panyuma mu ngalaŵa ali agonile pa nsamilo. Ŵakulijiganya ŵao ŵaajimwisye ni kwasalila, “Jwakwiganya, ana uli ngankuikosya kuti uweji tulinkonasika?”

³⁹ Che Yesu ŵajimwiche, ni kujikalipila mbungo jejikulungwa ni kugasalila matumbela, “Tulalani!” Papopo mbungo jatulele ni kwaliji jii. ⁴⁰ Nipele Che Yesu ŵaasalile Ŵakulijiganya ŵao, “Kwachichi ngogopanga? Ana nganimme kola chikulupi?”

⁴¹ Ŵakulijiganya ŵajogwepe nnope ni ŵausyanaga, “Ana jweleju ali mundu jwanti uli? Mpaka chimbunga ni matumbela ikwapilikanila!”

5

Che Yesu akunnama mundu jwa masoka (Matayo 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵaiche peesi litanda lya Galilaya, ku chilambo cha ku Gelasi. ² Nakopokape Che Yesu mu ngalaŵa, ŵasimene ni mundu juŵaliji ni lisoka achityochelaga ku malembe. ³ Mundu jo ŵaliji nkutama ku malembe. Nganapagwa mundu juŵankombolaga kuntaŵa sooni namose ni minyolo. ⁴ Katema kakajinji ŵantaŵile makongolo ni makono gakwe kwa minyolo ni magwedegwede, nambo ŵagambaga kutulanya minyolo jo ni kutemanya magwedegwede mmakongolo. Ni ngapagwa mundu jwamachili juŵapakombwele kunkamula.

⁵ Muusi ni chilo wâliji nkwendajenda ku malembe ni mmatumbi achinyanyisyaga ni kulikatanya ni maganga.

⁶ Mundu jo pawambweni Che Yesu kwakutalichila, wambutuchile ni kwatindiwâlila.

⁷ Wanyanyisyeye achitiji, “Mmwe Che Yesu, Mwana jwa Akumanani, ana nkusaka chichi kwanguune? Mu liina lya Akunnungu, ngunchondelela nnalagasye!” ⁸ Wawêchete yeleyo pakuwa Che Yesu wansalile, “Mmwe lisoka, nkopoche mwa mundu ju.”

⁹ Che Yesu wambusisye, “Liina lyenu waani?”

Nombejo wajanjile, “Liina lyangu Mpingo, pakuwa tuli achajinji.” ¹⁰ Nipele wachondelele kwannope Che Yesu kuti akasagakopochesya masoka go paasa musi ula.

¹¹ Chiwandi ni chitulusya kwaliji ni mpingo wekulungwa wa maguluwe gachilyaga. ¹² Nipele, masoka gaachondelele Che Yesu gachitiji, “Ntujausye ku maguluwe gala, tukagajinjile gelego.”

¹³ Nombe Che Yesu wagalechele. Nipele masoka gala gankopweche mundu jula ni kwinjila mmaguluwe. Mpingo wose wa maguluwe waliji mpela mianda jiwili waselelechele mu litanda, watitimile mmeesi ni kuwa.

¹⁴ Wandu wawachingaga maguluwe go, wautuchile mmusi ni mmigunda kukwasalila wandu iyatendeke yo. Wandu waiche kukulola iyatyochele.

¹⁵ Pawaiche kuwâliji Che Yesu kula, wammweni mundu julajula juwakamwilwe ni mpingo wa masoka. Jwatemi ali awasile nguo syakwe ni jwana lunda, ni wandu wajogwepe nnope. ¹⁶ Ni wandu

Ŵaŵaiweni aila iyatyochele, ŵaasalile ŵandu ŵane iyansimene mundu jwakamwilwe ni masoka jula ni ngani ja maguluŵe.

¹⁷ Nipele, ŵandu ŵatandite kwachondelela Che Yesu kuti akopoche mu chilambo chao.

¹⁸ Che Yesu paŵaliji nkwinjila mu ngalaŵa, mundu juŵakamwilwe ni masoka jula ŵachondelele kuti alongane nawo.

¹⁹ Nambo, Che Yesu ŵakanile ni kwasalila, “Njaule kumangwenu, kwa achalongo achinjenu, nkaasalile yanayose yambone yampanganyichisye Ambuje ni yatite pakunkolela chanasa.”

²⁰ Nipele mundu jula ŵajawile ni kutanda kwe-nesya ku chilambo chose cha Dekapoli, yaani misi likumi, indu yaikulungwa iŵapanganyichisye Che Yesu. Ŵandu wose ŵaŵapilikene ŵasimosile.

Che Yesu akwalamya jwankongwe jumo ni mwali ju che Yailo

(Matayo 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ Che Yesu ŵajombweche sooni litanda lya Galilaya ni ngalaŵa. Paŵaliji mungulugulu litanda, mpingo wekulungwa wa ŵandu wasongangene pachiŵandi nawo. ²² Pelepo jwaiche mundu jumo, jwankulu jwa nyuumba ja kusimanilana Ŵayahudi, liina lyakwe che Yailo. Paŵambweni Che Yesu, ŵaligwisisye paujo pa Che Yesu. ²³ Nipele, ŵachondelele nnope achitiji, “Mwali jwangu akulwala nnope, ngummenda twende nkansajichile makono kuti alame ni kukola umi.”

²⁴ Nipele, Che Yesu w̄atyosile achilonganaga ni mundu jula. W̄andu w̄ajinji w̄akuiye ni w̄aliji nkwa w̄ijikanya kosekose.

²⁵ Pelepo pali ni jwankongwe ju w̄aliji ni magono kwa yaka likumi ni iw̄ili. ²⁶ Jwankongwe jo, w̄alasile nnope kwajaulila w̄amitela w̄ajinji. Namuno w̄aliji atyosisye ipanje yakwe yose, nambo nganapata eja ni ulwele ula waliji nkuendelechela pe.

²⁷ Jwankongwe jo pa w̄apilikene kuti Che Yesu akwalamya w̄andu, w̄apelete mu mpingo wa w̄andu ula ni kwajaulila Che Yesu kwa panyuma ni kukwaya chiwalo chakwe. ²⁸ W̄aganisisye, “Nakwayaga pe chiwalo chao, chilame.”

²⁹ Pa w̄akwaiye pe chiwalo chi Che Yesu, papopo magono gakwe galesile, nombe w̄alipikene pachiilu kuti alamile. ³⁰ Papopo Che Yesu w̄amanyilile kuti machili gakwe ganlamisye mundu. Nipele w̄augalauchile mpingo wa w̄andu ni kuusya, “Ana nduni jwakwaiye iwalo yangu?”

³¹ W̄akulijiganya w̄ao w̄ajanjile, “Ngankwaona w̄andu yatiteje pakumbijikanya? Nambi nkuusya uli kuti, ‘Nduni jwangwaiye?’ ” ³² Nambo Che Yesu w̄apundile kulolesyalolesya kuti w̄aone ju w̄atesile yeleyo jo. ³³ Pelepo jwankongwe jo achimanyililaga iyasimene, w̄ajaulile Che Yesu alinkutetemela kwa lipamba ni kuligwisya paujo pao, ni kwasalila usyene wose. ³⁴ Che Yesu w̄ansalile, “Mwanangu, chikulupi chenu chinnamisye. Njaule kwa chitendewele ni nname ulwele wenu.”

³⁵ Che Yesu pa w̄aliji nku w̄echeta, w̄aiche w̄andu

kutyochela ku nyumba ji che Yailo, jwankulu jwa nyumba ja kusimanilana Wayahudi jula ni wansalile, “Mwali jwenu jula ajasiche. Ligongochi nkunsausya Jwakwiganya?”

³⁶ Nambo Che Yesu nganagakosya malowe ga wawe chete wandu wo, nipele wansalile jwankulu jwa nyumba ja kusimanilana Wayahudi jula, “Kasinjogopa, ngambe kulupilila pe.” ³⁷ Nipele Che Yesu nganasaka kulongana ni mundu jwalijose, ikawe che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana mpwakwe che Yakobo. ³⁸ Pawaiche ku nyumba ji che Yailo, Che Yesu waweni wandu alinkunyokonya kwa ililo ni kulila kwa malumbo. ³⁹ Che Yesu wajinjile mu nyumba ni kwasalila wandu, “Kwachichi nkunyokonya ni kulila? Mwali nganajasika, agambile gona pe.”

⁴⁰ Nombe wanyawo wansechile. Nipele Che Yesu waakopwesye paasa wose, waajigele atatigwe ni achikulugwe mwali jo pamo ni wakulijiganya wao watatu, wajinjile mu chuumba chiwagonile mwali jo. ⁴¹ Wankamwile nkono ni wansalile, “Talisa, kumi,” malumbo gakwe, “Mwali, ngunsalila njimuche!”

⁴² Papopo mwali jo wajimwiche ni wajesile. Mwali jo waliji ni yaka likumi ni iwili. Pichakopochele chelecho wandu wala wasimosile kwa nnope. ⁴³ Nambo Che Yesu waalekasisye kwannope anaasalile wandu wane ngani jo. Nipele waasalile, “Mwape chakulya alye.”

*Wandu akunkana Che Yesu ku Nasaleti
(Matayo 13:53-58; Luka 4:16-30)*

¹ Che Yesu wатыosile pepala, walongene ni wakulijiganya wao ni kwaula ku nsinda wakwe.

² Palyaiche Lyuwa lya Kupumulila, Che Yesu watandite kwiganya mu nyumba ja kusimanilana Wayahudi. Wandu wajinji wawampilikene wasimosile achitiji, “Ana apatile kwapi yele indu yakuisala yi? Ana apatile kwapi lunda lu mundu ju mpaka akombole kuitendekanya yakusimonjeka? ³ Ana aju nga wawakusepa jula, mwana ju che Maliamu ni achapwakwe nga wa che Yakobo ni che Yusufu ni che Yuda ni che Simoni? Ana achalumbugwe ngakutamanga papapa pamangwetu pa?” Kwa yele wankanile.

⁴ Nambo Che Yesu waasalile, “Jwakulondola jwa Akunnungu akuchimbichikwa papalipose, nambo ngakuchimbichikwa mchilambo chakwe ni mwa achalongo achinjakwe ni kwa wandu waali mu nyumba jakwe.”

⁵ Che Yesu nganakombola kuitendekanya indu yakusimosya pa Nasaleti po, nambo nganatupa wakulwala wawasajichile makono ni kwalamya.

⁶ Nombejo wasimosile nnope, ligongo wandu wa kweleko wo nganakulupililanga.

Nipele Che Yesu wasyungwile mmisinda ja pachiwandi ni pepala ni kwajiganya wandu.

*Che Yesu akwatuma wakulijiganya likumi ni
wawili
(Matayo 10:5-15; Luka 9:1-6)*

⁷ Che Yesu wawilasile wakulijiganya wao likumi ni wawili wala, watandite kwatuma wawili wawili

ni kwapa ukombole wa kugakoposya masoka. ⁸ Ni wâasalile, “Ngasinjigala chindu chachilichose mu ulendo ikaŵe nkongojo pe. Ngasinjigala chakulya chachilichose atamuno nsaku atamuno mbiya. ⁹ Mbwale italawanda nambo ngasinjigala mwinjilo wine. ¹⁰ Papalipose pachampochele nnonjele mmomo mpaka pachintyoche pelepó. ¹¹ Papalipose pachankane kumpochela ni kukana kumpilikanila, ntyoche pelepó nchikung’undaga luundu mmakongolo mwenu, kulosya kuti nkwa-jamuka, pakuŵa akanile kuupochela utenga wa Akunnungu.”

¹² Nipele wâtyosile, wâalalichile wâandu aleche sambi syao. ¹³ Wâgakopwesye masoka gama-jinji, sooni wâapakesye mauta wâkulwala wâjinji ni kwalamya.

*Chiwa chi che Yohana Jwakubatisya
(Matayo 14:1-12; Luka 9:7-9)*

¹⁴ Mwenye che Helode wâsipikene ngani syo, pakuŵa liina li Che Yesu lyamanyiche papalipose. Wâandu wâampepe wâtite, “Mundu ju ali che Yohana Jwakubatisya, asyuchile! Kwaligongo lyo akwete machili ga kupanganya yakusimonjeka.”

¹⁵ Nambo wâne wâtite, “Mundu ju ali che Elia.”

Nombe wâne wâtite, “Ali jwakulondola jwa Akunnungu mpela aŵala wâkulondola wâ kalakala.”

¹⁶ Nambo che Helode paŵapilikene yeleyi, wâtite, “Jweleju ali che Yohana Jwakubatisya junankatile ntwe, asyuchile!” ¹⁷ Che Helode wâganasise yeleyo pakuŵa, kundanda ko wâalajisye wâandu kuti wâkamule che Yohana ni kwataŵa mu nyumba

jakutaŵilwa ŵandu. Che Helode ŵatesile yeleyo ligongo ŵalombile che Helodia juŵaliji ŵankwakwe che Filipo mpwakwe. ¹⁸ Che Yohana Ŵakubatisya ŵaasalilaga che Helode, “Ngaikuŵajilwa mmwe kwalomba ŵankwakwe mpwenu.”

¹⁹ Nipele che Helodia, ŵankwakwe mwenye, ŵanchimile nnope che Yohana, ŵasachile kwaulaga, nambo nganakombola. ²⁰ Che Helode ŵanjogopaga che Yohana pakuŵa ŵaimanyilile kuti ŵaliji jwambone ni jwanswela, kwapele ŵanlindilile. Che Helode yaanonyelaga kwapilikanila che Yohana, nachiŵamuno yaapetekaga ntima kwannope paŵamalisyaga kwapikanila.

²¹ Nambo lyuŵa limo, che Helodia ŵapatile lipesa pa lyuŵa lyakumbuchila kupagwa kwa che Helode. Che Helode ŵaapanganyichisye chindimba achakulu ŵa nkungulu wakwe, achakulu ŵa ŵandu ŵangondo ni ilingola ŵa chilambo cha ku Galilaya. ²² Nipele, mwali ju che Helodia ŵajinjile, ŵatyasile ni kunnonyelesya kwannope mwenye che Helode ni achalendo ŵakwe. Mwenye che Helode ŵansalile mwali jula, “Mumende chachilichose chinkuchisaka, chinampe.” ²³ Ni sooni ŵalumbilile, “Chachilichose chachimumende chinampe, atamuno mbindikati ja umwenye wangu.”

²⁴ Mwali jo ŵakopweche ni kwaula kwa achikulugwe kukwausya, “Ŵeende chichi?”

Achikulugwe ŵajanjile, “Mmende ntwe u che Yohana Jwakubatisya.”

²⁵ Mwali jula ŵausile kwa chitema kwa mwenye ni ŵaasalile, “Ngusaka muumbe sambano pejino,

ntwe u che Yohana Wâkubatisya mu mbale.”

²⁶ Mwenye jula wâsupwiche nnope, nambo pakuwâ wânlumbilile paujo pa achalendo wakwe, nganakombola kunkanila. ²⁷ Papopo mwenye wântumile jwangondo akajigale ntwe u che Yohana. Jwangondo wâjawile mu nyumba jakuta wîlwa wându ni kwakata che Yohana ntwe. ²⁸ Wâichenawo ntwe ula mu mbale ni kumpa mwali, nombejo wâmpete achikulugwe. ²⁹ Wâkulijiganya wâ che Yohana pa wâjipilikene ngani jo, wâpite kukwigala chiilu chakwe ni kuchisika.

Che Yesu akwalisya wându elufu nsano

(Matayo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohana 6:1-14)

³⁰ Achinduna wâla wâusile ku ulendo wao ni kunsalila Che Yesu yose i wâwaitesile ni i wâjijigenye. ³¹ Che Yesu wâasalile, “Tujaule peuto pangali wându kuti nkapumulile.” Wâwêchete yeleyo ligongo kwaliji kwana wându wâjinji wâwâikaga ni kutyoka, namose Che Yesu ni wâkulijiganya wakwe nganapatanga lipesa lyakuti alyanje. ³² Nipele wâjinjile mu ngala wâ achinsyene pe kwaula peuto pangali wându.

³³ Nambo wându wâjinji wâaweni pa wâjaulaga po, ni wâmanyilile. Nipele wându wâjinji wâumile misi jose wâutuchile ni wâlongolele kwika kwiuto kula, Che Yesu ni wâkulijiganya wâo akanai che.

³⁴ Pa wâatulwiche mu ngala wâ, Che Yesu wâuweni mpingo wekulungwa wa wându, wâukolele chanasa ligongo wâlijji mpela ngondolo syangali ni jwakuchinga ni wâatandite kwajiganya indu yejinji.

³⁵ Palyaiche ligulo wâkulijiganya wâajaulile Che

Yesu ni kwasalila, “Sambano kuswele ni sooni mutuli muno mwipululu. ³⁶ Mwalanje wându wâ ajaulangane mmisinda jajiwândichile pane mmigunda, akalisumile yakulya.”

³⁷ Nambo Che Yesu wâtite, “Wanyamwe mwape chakulya alyanje.”

Wanyawo wâusisye, “Ana nkusaka tukasume mikate kwa mbiya syasijinji syanti yele, ni kwapa alyanje?”

³⁸ Nambo Che Yesu wâusisye, “Nkwete mikate jilingwa? Njaula nkalole.”

Pa wâjawile kukulola ni wânsalile, “Jipali mikate nsano ni somba siwili.”

³⁹ Che Yesu wâasalile wâkulijiganya wâo wâtamiche wându wo pa manyasi gama wisi mipingo mipingo.

⁴⁰ Nombewo wâtemi mmipingo ja wându mia moja ni ja wându hansini. ⁴¹ Nipele Che Yesu wâjigele mikate nsano jila pamo ni somba siwili sila.

Wâlolite kwinani ni kwatogolela Akunnungu ni kujiga wanya mikate jila. Ni wapele wâkulijiganya wâo kuti wâgawanyichisye wându. Ilaila wâgawilenye wându wose somba siwili sila.

⁴² Wându wose wâlile ni kwikuta. ⁴³ Nipele wâkulijiganya wâkumbikenye sigasi sya mikate ni somba, wâgumbesye itundu kumi na mbili.

⁴⁴ Achalume wâwâlile mikate jo wâliji mianda nsano.

*Che Yesu akwenda pachanya meesi
(Matayo 14:22-33; Yohana 6:15-21)*

⁴⁵ Papopo Che Yesu wâasalile wâkulijiganya wâo ajinjanje mu ngalawa alongolele ku Besesaida kwakuli peesi litanda. Nombejo wâsigalile kuti

aulanje mpingo wa w̄andu ula. ⁴⁶ Pa w̄amasile kwalanga w̄andu, Che Yesu w̄akwesile kwitumbi kukupopela. ⁴⁷ Palyaiche ligulo, ngala w̄a jila jaliji pambindikati litanda, katema ko Che Yesu w̄aliji jikape kunsanga. ⁴⁸ Nipele w̄aweni w̄akulijiganya w̄ao w̄ala achilagaga mu ngala w̄a, ligongo mbungo jaliji jininkwaputa. Kuninkucha Che Yesu w̄a w̄andichile achendaga pachanya meesi ni w̄alitesile akwapelenganya. ⁴⁹ Nambo w̄akulijiganya w̄ala pa w̄ammweni ali nkwenda pachanya meesi, w̄aganisisye lilaika, ni w̄atandite gumilanga. ⁵⁰ Paku w̄a wose pa w̄ambweni w̄ajogwepe nnope.

Papopo Che Yesu w̄aasalile, “Muusimane ntima, ndili une, kasinjogopanga.” ⁵¹ Nipele w̄ajinjile mu ngala w̄a ji w̄aliji w̄akulijiganya w̄ao mula ni mbungo jatulele. W̄akulijiganya w̄asimosile nnope, ⁵² ligongo, w̄aliji akanamanyilile chatesile Che Yesu nkati mikate jila, paku w̄a mitima jao jatopelwe kumanyilila.

*Che Yesu akwalamyā w̄akulwala ku Genesaleti
(Matayo 14:34-36)*

⁵³ Che Yesu pamo ni w̄akulijiganya w̄ao w̄ajombweche litanda, w̄aiche ku Genesaleti, pelepo w̄ajijimiche ngala w̄a jao. ⁵⁴ Pa w̄akopweche mu ngala w̄a, papopo w̄andu w̄aamanyilile Che Yesu. ⁵⁵ Nipele w̄autwiche achisyungulaga pachilambo pose, ni kutanda kwajigalanga w̄akulwala ali agonile mmigono jao, ni kwajausya kulikose ku w̄apilikene kuti Che Yesu ali kweleko. ⁵⁶ Kulikose ku w̄ajawile Che Yesu, mmisinda, mmisi ni mmigunda, w̄andu w̄aliji nkwagoneka w̄akulwala peuto pakusumichisya malonda, w̄achondelele Che

Yesu kuti wâkulwala wâkwaye namose luminiko lwa mwinjilo wao. Ni wose wâwâkwaiye wâlamile.

7

Majiganyo ga Achachekulu (Matayo 15:1-9)

¹ Mafalisayo wâampepe ni jwakwiganya Malajisyo wâwatyochele ku Yelusalemu wâsongangene paujo pa Che Yesu. ² Wanyawo wâweni wâkulijiganya wâampepe wâ Che Yesu akulya pangana wâ makono mpela iyasachilwaga ni Malajisyo ga Chiyahudi. ³ Paku wâ, Mafalisayo ni Wayahudi wose ngakulya chakulya pangana wâ mmakono, mpaka pachisukusuku achikamulisyaga masyowelo ga achachekulu wâchiikala. ⁴ Sooni paakutyokanga pakusumichisya malonda ngakulya chachilichose pangajosya kaje. Nombe akugakuyanga masyowelo gamajinji ga wapochele kutyochela kwa achachekulu, mpela ila yakuti pakosya migao ni iteleko ni yoombo ya libati.

⁵ Nipele Mafalisayo ni Wakwiganya Malajisyo wâ wâusisye Che Yesu, “Kwachichi wâkulijiganya wenu ngakugakuya masyowelo gitupochele kwa achachekulu wâetu, nambo akwamba kulya chakulya mmakono muli musakele?”

⁶ Che Yesu wâajanjile, “Waulamba wanyamwe! Che Isaya, jwakulondola jwa Akunnungu, wâlondwele yambone pa wanyamwe mpela iwâtite pakulemba, ‘Akunnungu akuti, wându wâ akunjimbichisyanga pakang’wa pe, nambo mmitima jao ali kwakutalikangana ni une.

⁷ Kumbopelela kwao kwangali chindu,

ligongo akwiganya malajisyo ga w̃andu mpela ila akugajiganya Malajisyo ga Akunnungu.’

⁸ “W̃anyamwe nkugaleka Malajisyo ga Akunnungu ni kugakamulisya masyoŵelo ga w̃andu.”

⁹ Che Yesu w̃apundile kuw̃echeta, “W̃anyamwe nkumanyi kukana kwa lunda lwenu Malajisyo ga Akunnungu kuti ngakuye masyoŵelo genu mwachinsyene! ¹⁰ Pakuŵa che Musa w̃alajisye, ‘Mwachimbichisye atati w̃enu ni achikulu w̃enu,’ ni, ‘Mundu jwalijose juchantukane atatigwe pane achikulugwe, aulajikwe.’ ¹¹ Nambo w̃anyamwe nkwiganya, iw̃aga mundu akwete chindu chakombola kwakamuchisya achikulugwe pane atatigwe, nambo nkuti chindu cho chili ‘Kolibani’, malumbo gakwe chindu cho chityosyekwe sadaka kwa Akunnungu, ¹² nipele mundu jo ngakusachilwa sooni kwakamuchisya atatigwe pane achikulugwe. ¹³ Yeleyo ni inkuti pakulijalusya Liloŵe lya Akunnungu kwa masyoŵelo ginkujiganyana. Ni sooni nkugatendekanya gamajinji ganti iyoyo.”

Indu yaikuntendekasya mundu akakundikwa ni Akunnungu

(Matayo 15:10-20)

¹⁴ Che Yesu w̃auw̃ilasile sooni mpingo wekulungwa wa w̃andu ula ni kwasalila, “Mumbikanichisye wose, ni mmanyilile.

¹⁵ Ngapagwa chakulya chaakulya mundu, chachikuntendekasya aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu. Nambo chachikukopoka nkati mwa mundu, ni chachikuntendekasya mundu jo

aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu. ¹⁶ Ŵaali ni mapilikanilo gakupilikana, apilikane!”

¹⁷ PaŴalekangene ni Ŵandu Ŵala ni kwinjila mu nyuumba, Ŵakulijiganya Ŵao Ŵambusisye malumbo ga chitagu cho. ¹⁸ Nombe Che Yesu Ŵaasalile, “Ni Ŵanyamwe nganinkola umanyilisi? Ana ngankumanyilila kuti chakulya chaakulya mundu ngachikukombola kuntendekasya aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu? ¹⁹ Pakuŵa ngachikwinjila mu ntima mwakwe, nambo mlutumbo ni chikukopoka paasa pa chiilu pakwe.” PaŴaŴechete yeleyo Che Yesu Ŵaitesile yakulya yose ikomboleche kuligwa.

²⁰ Ŵapundile kuŴecheta, “Chachikukopoka nkati mwa mundu ni chachikuntendekasya mundu jo aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu. ²¹ Pakuŵa mu ntima mwa mundu ni mwamukukopoka ng'anisyo syangalimate, ni chikululu ni wiyi ni uulasi, ²² ni chikululu ni lipamo ni ungalumbana ni kulambusya ni kunyenga ni wiu ni kutukana ni chibuli ni kuloŵela. ²³ Yangalumbana yose yo, ikukopoka nkati mwa mundu, yose yo ni yaikuntendekasya mundu aŵe jwangakundikwa ni Akunnungu.”

*Chikulupi cha jwankongwe
(Matayo 15:21-28)*

²⁴ Che Yesu Ŵatyosile pelepo, Ŵajawile mu mmusi wauŴandikene ni ku Tilo. Ni kweleko Ŵajinjile mu nyuumba jimo ni nganasaka mundu jwalijose aimanyilile, nambo nganakombola kulisisa. ²⁵ Jwankongwe jumo, juŴaliji ni mwali juŴakamwilwe ni lisoka, Ŵapilikene ngani si Che

Yesu. Ni w̄aajaulile ni kuligwisya pa makongolo gao. ²⁶ Jwankongwe jo w̄aliji Mgiliki ni ngana w̄a Myahudi, ju w̄apagwile musi wa ku Silofonike ku chilambo cha ku Silia. W̄aachondelele Che Yesu akankoposye mwali jwao lisoka. ²⁷ Nambo Che Yesu w̄ajanjile, “Ajikute kaje w̄anache, paku w̄a nga w̄a yambone kwigala chakulya cha w̄anache ni kusijasila mbwa syao.”

²⁸ Nambo jwankongwe jo w̄atite, “Elo, Ambuje, nambo ngati atamuno mbwa syasikutama kuusi mesa, sikulya mbakatika syakusigwisya w̄anache.”

²⁹ Pelepo Che Yesu w̄asalile, “Kwaligongo lya intite pakwanga, njaule kumusi. Lisoka linkopweche mwali jwenu.”

³⁰ Nipele jwankongwe jo w̄ausile kumangwao, w̄ansimene mwanagwe agonile pachindanda ni lisoka lili linkopweche.

Che Yesu akunnamya mundu jwangapilikana ni jwanga w̄echeta

³¹ Nipele Che Yesu w̄atyosile ku chilambo cha ku Tilo ni kwaula ku litanda lya Galilaya achip-tilaga ku Sidoni ni ku Dekapoli. ³² W̄aiche w̄andu w̄ampepe ali anjigele mundu ju w̄aliji jwangapikana ni jwanga w̄echeta, w̄aachondelele Che Yesu ansajichile makono mundu jo ni kunlamya. ³³ Che Yesu w̄antysisye mundu jo mu mpingo wa w̄andu ni kunjausya pangali w̄andu, w̄a w̄isile yala mmapilikanilo ga mundu jula. W̄asunile mata pa chaala chakwe ni kunkwaya lulimi mundu jula. ³⁴ Nipele Che Yesu w̄alolite kwinani kwa Akunnungu ni kwisya ntima, w̄ansalile mundu jo, “Efata,” malumbo gakwe “Mbuguche.”

³⁵ Papopo mapilikanilo ga mundu jula gaugwiche ni lulimi lwakwe lwagopweche, nipele wātandite kuwēcheta uchenene. ³⁶ Che Yesu wākanyisye wāndu wāla kuti akansalila mundu jwalijose yelei. Namuno wāpundile kwakanyisya, wānyawo wāpundisye kuijenesya yeleyo. ³⁷ Ni wāndu wāsimosile nnope ni kuti, “Atesile yose mwambonepe, namose wāngapilikana akwatenda apilikane ni wāngawēcheta akwatenda a wēchete!”

8

Che Yesu akwalisya wāndu elufu nne (Matayo 15:32-39)

¹ Pa moŵa go, mpingo wekulungwa wa wāndu wasongangene sooni. Pakuŵa nganakolanga chakulya, Che Yesu wāawīlasile wākulijiganya wāo ni kwasalila, ² “Ngwakolela chanasa wāndu wā, ligongo atemi none kwa moŵa gatatu ni nganakolanga chakulya. ³ Naalekaga ajaulangane mmangwao ni sala, komboleka chakomochanje mwitala, pakuŵa wāampepe mwa wānyaŵa atyochele kwakutalika.”

⁴ Wākulijiganya wāo wāmbusisye, “Patuli pano mwipululu, ana chitupate kwapi chakulya chakomboleka kwalisya wāndu wose wā?”

⁵ Che Yesu wāusisye, “Ana nkwete mikate jilingwa?”

Wānyawo wājajile, “Saba.”

⁶ Che Yesu wāasalile wāndu wāla atame paasi. Wājigele mikate saba jila ni wāatogolele Akunungu, wāgawēnye ni kwapa wākulijiganya wāo wāla kuti wāagaŵile wāndu, nombewo wāagaŵile wāndu

wo. ⁷ Sooni wâkwete tusomba kanandi. Che Yesu wâatogolele Akunnungu ni wâasalile wâkulijiganya wâo wâagawile wâandu. ⁸ Wâandu wâla wâlile ni kwikuta. Nipele wâkulijiganya wâkumbikenye sigasi ni wâgumbesye itundu saba. ⁹ Wâandu wâwâlile wâla wâliji mpela elufu nne. Nipele Che Yesu wâlanjile, ¹⁰ papopo wâkwesile mu ngalawâ pamo ni wâkulijiganya wâo ni kwaula chilambo cha ku Dalamana.

*Mafalisayo akusaka chimanyisyo
(Matayo 12:38-42; 16:1-4)*

¹¹ Wâaiche Mafalisayo wâne ni wâgatandite makani ni Che Yesu achisakaga kwatanjisa. Wâasachile atende chimanyisyo kulosya kuti ukombole wao ukutyochela kwini kwa Akunnungu. ¹² Che Yesu wâsupwiche nikuti, “Kwachichi wâandu wâ mowâ gano akusakanga chimanyisyo? Isyene ngunsalila, wâandu wâ ngaapegwa chimanyisyo chachilichose.”

¹³ Nipele, Che Yesu wâlekangene nawo wâandu wâla, wâjinjile mu ngalawâ ni kombochela peesi.

*Amila ja Mafalisayo ni ja che Helode
(Matayo 16:5-12)*

¹⁴ Wâkulijiganya wâ Che Yesu wâlîwâlile kwigala mikate, wâkwete nkate umo pe mu ngalawâ mula. ¹⁵ Che Yesu wâajamwiche achitiji, “Nlilolechesye, ni kuligosa ni amila ja Mafalisayo ni ja che Helode.”

¹⁶ Wâkulijiganya wâla wâtandite kuwêchetesyana achinsyene pe, “Akuwêcheta yelei ligongo nganitukola mikate.”

17 Che Yesu waimanyilile iwaliji nkuwechetesyana, ni wausisye, “Kwachichi nkuusyana yati nganinjigala mikate? Ana mpaka sambano ngankulijiganya pane kumanyilila? Kwachichi ngankuganisya? 18 Meeso nkwele, ana ngankulolanga? Mapilikanilo nkwele, ana ngankupilikana? Ana ngankukumbuchila 19 panaga wenyeye mikate nsano jila ni kwapa wandu elufu tano, mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?”

Wakulijiganya wajanjile, “Itundu kumi na mbili.”

20 Wausisye sooni, “Panaga wenyeye mikate nsano ni jiwili ni kwapa wandu elufu nne, ana mwagumbesye itundu ilingwa ya sigasi?”

Wakulijiganya wala wajanjile, “Itundu saba.”

21 Che Yesu wausisye, “Nganimme kumanyilila?”

Che Yesu akunnamya mundu jwangalola ku Besesaida

22 Che Yesu pamo ni wakulijiganya wao waiche ku nsinda wa ku Besesaida. Kukoko wandu wampelechele mundu jwangalola, ni waachondelele Che Yesu kuti ankwaye kuti anlanye. 23 Che Yesu wankamwile nkono mundu jwangalola jo ni wakopweche nawo paasa nsinda. Ni wansunile mata mmeeso, wasajichile makono ni wambusisye, “Nkukombola kuchiona chachilichose?”

24 Mundu jwangalola jula walolite nikuti, “Ngwaona wandu ali nkuoneka mpela itela ili nkwenenda.”

25 Che Yesu wasajiche sooni makono gakwe mmeeso mwa jwangalola jula, nombejo ukombole wakwe wa kulola wammujilile. 26 Che Yesu wansalile mundu jo ajaule kumangwakwe

ni kunkanya achitiji, “Nkaujila ku nsinda ni kwasalila ŵandu.”

Che Petulo akusala pangasisa kuti Che Yesu ali Kilisito

(Matayo 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷ Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵajawile ku misi ja Kaisalia Filipi. Pa ŵaliji mwitala, Che Yesu ŵausisye ŵakulijiganya ŵao, “Ana ŵandu akuti une ndili nduni?”

²⁸ Ŵakulijiganya ŵala ŵajanjile, “Ŵane akuti ŵalakwe ndi che Yohana Ŵakubatisya, ŵane akuti ndi che Elia ni ŵane akuti ndi jumo jwa Ŵakulondola ŵa Akunnungu.”

²⁹ Che Yesu ŵausisye ŵakulijiganya ŵao, “Ŵanyamwe nkuti uneji nduni?”

Che Petulo ŵajanjile, “Ŵalakwe ndi Kilisito, Jwasagulikwe ni Akunnungu.”

³⁰ Nipele Che Yesu ŵajamwiche achitiji, “Ngasimunsalila mundu jwalijose chelechi nkati une.”

Che Yesu akuŵecheta ngani ja kusauka, chiwa ni kusyuka kwakwe

(Matayo 16:21-28; Luka 9:22-27)

³¹ Che Yesu ŵatandite kwajiganya ŵakulijiganya ŵao achitiji, “Mwana jwa Mundu akusachilwa asauche kwannope ni kukanikwa ni achachekulu ni achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo. Nipele chachiulajikwa, nambo chasyuche pa lyu ŵa lyaatatu.” ³² Che Yesu ŵaasalile yelei pangasisa. Nipele che Petulo ŵanjigele Che Yesu pajika ni kutanda kwakalipila kuti anasale indu yo. ³³ Nambo Che Yesu ŵagalawiche,

Waalolechesye wakulijiganya wao ni kwakalipila che Petulo achitiji, “Shetani, ntyoche apa! Pakuwa ngankuganisya ngani ja Akunnungu nambo nkuganisya ngani sya wandu.”

³⁴ Nipele wauwilasile mpingo wa wandu pamo ni wakulijiganya wao ni kwasalila, “Mundu jwalijose jwakusaka kuunguya, akatenda yakuisaka nsyene, aweje chile kusauka kwa kulitwika nsalaba wakwe kwaligongo lyangu une ni kuunguya. ³⁵ Pakuwa jwalijose jwakusaka kuukulu-pusya umi wakwe nsyene, chaujase. Nambo, jwalijose jwakuujasa umi wakwe, kwaligongo lyangu une, ni sooni kwaligongo lya Ngani Jambone, chaukulupusye. ³⁶ Ana mundu chapate chichi achikolaga chipanje chose cha pachilambo ni kwasa umi wakwe wa mowa gose pangali mbesi? ³⁷ Pane mundu chatyosye chichi kuti ausye umi wakwe wa mowa gose pangali mbesi? ³⁸ Mundu jwalijose angolelaga soni une pamo ni ngani jangu mu uwelesi wu wangalumbana ni wangaajogopa Akunnungu, Mwana jwa Mundu chankolele soni mundu jo, katema kachaiche mu ukulu wa Atati wakwe, pamo ni achikatumetume wa kwinani waswela.”

9

¹ Che Yesu wapundile kwasalila, “Isyene ngunsalila, apali wandu wane papapa chiwaone Akunnungu achitawalaga ni machili kwa matala gakupisyangana akanawe kuwa.”

*Che Yesu akugalauka usyo
(Matayo 17:1-13; Luka 9:28-36)*

2 Pagapite moŵa nsano ni limo, Che Yesu ŵaajigele che Petulo ni che Yakobo ni Che Yohana, ŵalongene nawo pa chitumbi cheleu pajikape. Kweleko ku meeso ku Che Yesu kwagalawiche paujo pao. 3 Iwalo yakwe yaliji yeswela mbee yanti mundu jwalijose jwa pachilambo pano ngakupakombola kuswejesya chanti yeleyo. 4 Nipele, che Elia ni che Musa ŵakopochele paujo pao ni ŵaliji nkukunguluka ni Che Yesu. 5 Che Petulo ŵasalile Che Yesu achitiji, “Jwakwiganya, ikaliji yambone kuti uwe tutame panopano. Tutaŵe masakasa gatatu, limo lyenu ni limo li che Musa ni liine li che Elia.” 6 Che Petulo nganachimanya chakuŵecheta pakuŵa wose ŵajogwepe kwannope.

7 Nipele, lyakopochele liunde ni kwaunichila, liloŵe lyakopochele mu liunde lichitiji, “Aju ni Mwanangu jungunonyela, mumpilikanile jwelejo.” 8 Papopo ŵakulijiganya ŵalolite akuno ni akunokuno, nambo nganambona mundu jwine ikaŵe Che Yesu pe.

9 Paŵatulukaga pa chitumbi, Che Yesu ŵakanyisye ŵanyawo kuti yele iŵaiweni akansalila mundu jwalijose mpaka Mwana jwa Mundu pachachisyuka.

10 Nipele, ŵakulijiganya ŵagakamulichisye maloŵe go, nambo ŵaliji nkuusyana achinsyene pe, “Kusyuka malumbo gakwe chichi?” 11 Nipele, ŵausisye Che Yesu, “Ana kwachichi ŵakwiganya Malajisyo akusala kuti, chaiche kaje Che Elia?”

12 Che Yesu ŵajanjile, “Elo, che Elia chaiche kaje kukuŵika chile indu yose. Nambi kwachichi ilembekwe Mmalembelo ga Akunungu kuti,

Mwana jwa Mundu chasauche kwannope ni kukanikwa? ¹³ Nambo une ngunsalila, che Elia wamasile kwika ni wandu wampanganyichisye chachilichose chiwasachile, mpela Malembelo ga Akunnungu yagakuti kusala nkati welewo.”

Che Yesu akunnamya jwanchanda jwakamwilwe ni masoka

(Matayo 17:14-21; Luka 9:37-43)

¹⁴ Che Yesu ni awala wakulijiganya watatu paawaichilile wakulijiganya wane wala, waweni wandu wajinji ali wasyungwile achikanilanaga ni wakwiganya Malajisyo. ¹⁵ Papopo, wandu wose paambweni Che Yesu, wasimosile kwannope, wautuchile kukwakomasya. ¹⁶ Che Yesu wausisye wakulijiganya wao, “Ana nkukanilana nawo ichichi?”

¹⁷ Mundu jumo mu mpingo wa wandu mula wajanjile, “Jwakwiganya, nannyichenawo mwanangu kukwenu jwakamwilwe ni lisoka lyalikuntendekasya anakombole kuwecheta.

¹⁸ Katema kose lisoka palikunjinjila, likungwisya paasi ni likuntendekasya mwanache jo chikopoche chiulo nkang'wa, achichilimyaga meeno ni kukakamala chiilu. Naawendile wakulijiganya wenu alikoposye, nambo walepele.”

¹⁹ Nipele, Che Yesu wasalile wakulijiganya wao, “Mwanya uwelesi wangali chikulupi! Ana chindame ni wanyamwe mpaka chakachi? Chinampililile mpaka chakachi? Munyichisye mwanache jo.”

²⁰ Wannyichisye ku Che Yesu. Lisoka palyambweni Che Yesu, papopo lyantasile

njilinjili jwanchanda jo, nombe wâgwile paasi, wâgalagete akuno alinkukopoka chiulo kukang'wa. ²¹ Che Yesu wâmmusisye atagwe jwanchanda jo, “Jwanchanda ju yatandite chakachi yelei?”

Wâjanjile, “Chitandile wanache wakwe. ²² Katema kakajinji lisoka lyo lyangwisyaga pa mooto ni mmeesi kuti lyaulaje. Nambo iwâga nkukombola kutendekanya chachilichose, ntukolele chanasa ni kutukamusya!”

²³ Che Yesu wânsalile, “Kwachichi nkuti, ‘Iwâga ngukombola’? Yose ikukomboleka kwa mundu jwakukulupilila.”

²⁴ Papopo atagwe jwanchanda jo wanyanyisye, “Ngukulupilila! Nambo chikulupi changu chili chamwana, mungamuchisye ngole chikulupi chachikulungwa.”

²⁵ Che Yesu paâwaweni kuti wându wâjinji ali nkusongangana paujo pao, walijamwiche lisoka lila ni kulisalila, “Mmwe lisoka linkulekasya kuwecheta ni kupilikana, ngunlamula nkopoche mwa jwanchanda ju, ni nkajinjila sooni.”

²⁶ Pelepo lisoka lyanyanyisye, lyangwisisye njilinjili jwanchanda jo ni lyankopweche. Jwanchanda jwaoneche mpela jwammwe, ni wându wâne wâtite “Awile!” ²⁷ Nambo Che Yesu wânkamwile nkono jwanchanda jo, wânkamwisye ajimuche, nombejo wâjimi.

²⁸ Che Yesu paâwajinjile mu nyuumba, wâkulijiganya wâo wâusisye pajika, “Kwachichi twalepele kulikoposya lisoka lyo?”

29 Che Yesu wajanjile, “Lisoka lyanti yelei ngalikukopoka kwa litala lyalililyose ikaŵe kwa kwapopelela Akunnungu pe.”

Che Yesu akuwêcheta sooni yankati chiwa chakwe

(Matayo 17:22-23; Luka 9:43b-45)

30 Che Yesu ni wakulijiganya wao watyosile peuto pala, ni wajendelechele ni ulendo kupitila ku chilambo cha ku Galilaya. Nganasaka mundu jwalijose akumanye kuwaliji, ³¹ pakuwa waliji nkwapijiganya wakulijiganya wao, wasalile, “Mwana jwa Mundu chawichikwe mmakono mwa wandu, nombewo chammbulaje. Nambo pa lyuwa lyaatatu chiulajikwa pe chasyuche.”

³² Nambo wakulijiganya wao nganagamanyililaga malumbo ga maloŵe go, ni wajogwepe kumbusya.

Nduni jwali jwankulu?

(Matayo 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Paŵaiche musu wa ku Kapelenaumu wajinjile mu nyuumba, nombe Che Yesu wausisye wakulijiganya wao, “Ana mwitala mula mwakanilanaga ichichi?”

³⁴ Nambo wanyawo wamyalele, pakuwa paŵaliji mwitala mula, waliji nkukanilana yankati nduni jwali jwankulungwa mwa wanyawo. ³⁵ Che Yesu watemi paasi, ni waawilasile wakulijiganya wao likumi ni wawili wasalile, “Mundu jwakusaka kuwa jwankulu akusachilwa alitulusyeye ni kuwa jwannandi ni katumetume jwa wose.”

³⁶ Soonu wanjigele mwanache ni kunjimika pasikati jao, wanjangete ni kwasalila, ³⁷ “Jwalijose jwakumpochela mwanache mpela aju mu

liina lyangu, akuumbochela une, ni mundu jwakuumbochela une akwapochela wêlewo wândumile une.”

Mundu jwalijose jwangakutukanila ali pamo ni uwe

(Luka 9:49-50)

³⁸ Che Yohana wâasalile Che Yesu, “Jwakwiganya, twammweni mundu ali nkugakoposya masoka mu liina lyenu, ni twankanyisye ligongo ngana wâa njetu.”

³⁹ Nambo Che Yesu watite, “Kasimunkanya, paku wâa ngapagwa mundu jwakupanganya yakusimonjeka kwa liina lyangu ni papopo kumechetela gangalumbana. ⁴⁰ Ligongo mundu jwalijose jwangakutukanila ali pamo ni uwe. ⁴¹ Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwakumpa ngao wa meesi ga kung'wa, ligongo mwanya ndi wâandu wakwe Kilisito, isyene jwelejo chapochele mbote jakwe.

Yakulewêkasya

(Matayo 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² “Mundu jwalijose juchantendekasye jumo jwa achanandi wâ wakungulupilila une atende sambi, ikaliji yambone kwa jwelejo lita wîkwe liganga lyekulungwa lya kusyajila pa lukosi pao ni kwaponya mu bahali kupunda kulamulikwa ni Akunnungu. ⁴³ I wâga nkono wenu ukunewasya, mmukate! Mmbaya kwinjila mu umi ni nkono umo, kupunda ku wâa ni makono ga wîli ni kuponyekwa pa mooto wangasimika, mo wâa gose pangali mbesi. ⁴⁴ Kweleko mbisu ngasikuwa ni

mooto wakwe ngaukusima. ⁴⁵ Ni iwâga lukongolo lwenu lukunnewâsya, mmukate! Mbaya kwinjila mu umi ni lukongolo lumo kupunda kuwâ ni makongolo gawili ni kuponyekwa ku jehanamu pa mooto wangasimika, mowâ gose pangali mbesi. ⁴⁶ Kweleko mbisu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima. ⁴⁷ Iyoyo peyo iwâga liso lyenu likunnewâsya, nlikolopole! Mbaya kwinjila ku umwenye wa Akunnungu ni liso limo kupunda kuwâ ni meeso gawili ni kuponyekwa pa mooto wangasimika, mowâ gose pangali mbesi. ⁴⁸ Kweleko mbisu ngasikuwa ni mooto wakwe ngaukusima.

⁴⁹ “Pakuwâ jwalijose chaachiswejeswa ni mooto mpela mbopesi ijikuti pakuswejeswa ni njete.

⁵⁰ “Njete jili jambone, nambo njete jasoyesyaga kulasa kwakwe, chintaje chichi kuti unonye wakwe ujile sooni?

“Nkolanje njete ja uganja pasikati jenu, nta-manje mu chitendewe.”

10

Che Yesu akwiganya yankati ulombela ni kulekangana

(Matayo 19:1-12; Luka 16:18)

¹ Che Yesu wâtyosile pelepo, wâjawile kuchilambo cha ku Yudea mpaka peesi lusulo lwa Yolodani. Mpingo wa wându wâjinji waajaulile sooni, nombejo wâjiganyisye mpela iwâtite pakusyowelela.

² Nipele, Mafalisayo wane wajaulile ni kwalinga kwa kwawusya, “Ana Malajisyo ga Akunnungu gakukunda kuti jwannume kwaleka wankwakwe?”

³ Che Yesu wajanjile, “Ana che Musa wannajisye chichi?”

⁴ Wanyawo wajanjile, “Che Musa walajisye kuti, jwannume akukombola kumpa talaka wankwakwe ni kwaleka.”

⁵ Che Yesu waasalile, “Che Musa wagalembile malajisyo go kwaligongo lya ungajiganyikwa wenu. ⁶ Nambo che Musa walembile, chitandile kupagwa kwa chilambo, Akunnungu wangumbile jwannume ni jwankongwe. ⁷ Kwa ligongo lyo jwannume chachinleka atatigwe ni achikulugwe, nombejo chalumbikane ni wankwakwe, ⁸ ni wawili wo chachiwa chiilu chimo. Sambano ngakuwa wawili sooni, nambo chiilu chimo. ⁹ Nipele, chalumbikenye Akunnungu, mundu ngasachilekanganya.”

¹⁰ Pa wausile sooni mu nyuumba, wakulijiganya waasisye Che Yesu nkati majiganyo go.

¹¹ Nombewo waasalile, “Mundu jwalijose jwakunleka wankwakwe ni kulombela jwankongwe jwine, akuntendela chikululu wankwakwe. ¹² Iyoyo, jwankongwe jwakunleka jwannume jwao ni kulombwa ni jwannume jwine, akuntendela chikululu jwannume jwao.”

*Che Yesu akwapa upile wanache
(Matayo 19:13-15; Luka 18:15-17)*

¹³ Wandu wampepe wannyichisye Che Yesu wanache achanandi wasajichile makono gao, nambo wakulijiganya wao waakalipile wandu

wo. ¹⁴ Che Yesu paŵaiweni yeleyo, yachimile ni ŵaasalile, “Mwaleche ŵanache achanandi aichanje kukwangu, kasimwalekasya, pakuŵa Umwenye wa Akunnungu uli wa ŵandu mpela ŵeleŵa. ¹⁵ Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwangakuupochela Umwenye wa Akunnungu mpela ŵanache achanandi ngaajinjila mwelemo ng'oo.” ¹⁶ Nipele, ŵajangete ŵanache ni kwasajichila makono ni kwapa upile.

Mundu jwachipanje

(Matayo 19:16-30; Luka 18:18-30)

¹⁷ Che Yesu paŵatandite sooni ulendo wao, mundu jumo ŵambutuchile ni kwatindiŵalila ni ŵausisye, “Jwakwiganya jwambone, ana ndende chichi pakuti mbochele umi wa moŵa gose pangali mbesi?”

¹⁸ Che Yesu ŵajanjile, “Ana ligongo chi nkuumilanga jwambone? Ngapagwa mundu jwaali jwambone ikaŵe Akunnungu jika pe. ¹⁹ Ntakugamanyilila makanyo gagakuti, ‘Kasimulaga ni Kasintenda chikululu ni Kasinjiŵa ni Kasinsala ya unami ni Kasimunnambuchisya njenu, ni Mwachimbichisye atati ŵenu ni achikulu ŵenu.’ ”

²⁰ Mundu jula ŵajanjile, “Jwakwiganya, makanyo gose go nagakamulichisye chitandilile ku uwanache wangu.”

²¹ Che Yesu ŵalolechesye kwa kwanonyela, ŵansalile, “Chinsoŵile chindu chimo. Njaule nkasumisye yose inkwete, ni mbiya syo nkaape ŵakulaga, nombe mmwe chinkole chipanje kwini kwa Akunnungu. Nipele nnyiche

munguye.” ²² Mundu jo paŵapilikene yeleyo, ŵapwele ntima ni ŵajawile achipukunyaga ntwe, pakuŵa ŵaliji ni ipanje yejinji ni nganasaka kwapa ŵane ipanje yao.

²³ Nipele Che Yesu ŵalolite kosekose, ni ŵaasalile ŵakulijiganya ŵao, “Chiilimbe kwannope kwa ŵandu ŵaipanje kwalechelela Akunnungu ŵaatawale!”

²⁴ Ŵakulijiganya ŵagasimosile maloŵe gao, nambo Che Yesu ŵaasalile sooni, “Achiŵanangu, chiilimbe kwannope kwa ŵandu kwalechelela Akunnungu ŵaatawale! ²⁵ Chiiŵe yakulimba kuchitenda chinyama chachikuŵilanjikwa ngamia, kupeleta pa chipowo cha sindano. Iyoyo peyo, ikuloleka kuti, chiiŵe yakulimba kwannope kwa mundu jwachipanje kwalechela Akunnungu ŵaatawale!”

²⁶ Ŵakulijiganya ŵao ŵasimosile nnope, ŵaliusisye, “Ana sambano nduni juchakombole kulupuswa?”

²⁷ Che Yesu ŵalolechesye ni kwasalila, “Kwa ŵandu ngaikukomboleka, nambo ngaŵa yeleyo kwa Akunnungu, pakuŵa kwa Akunnungu yanayose ikukomboleka.”

²⁸ Che Petulo ŵansalile Che Yesu, “Nnole! Ni uweji tulesile indu yose ni kunkuya mmwe!”

²⁹ Che Yesu ŵatite, “Isyene ngunsalila, mundu jwalijose jwajilesile nyuumba jakwe pane achapwakwe pane achalumbugwe pane achikulugwe pane atatigwe pane achiŵanagwe pane migunda, kwa ligongo lyangu une ni kwa ligongo lya Ngani Jambone, ³⁰ mundu jo chapochele mbwee katema kakaka. Chapochele nyuumba syasijinji ni achalongo ni achalumbu ni achaŵelesi ni ŵanache ni

migunda pamo ni masauko. Nambo mchilambo chachikwika, chapochele umi wa moŵa gose pangali mbesi. ³¹ Nambo achajinji ŵakuliganichisya kuti ali achakulu sambano, chatuluswe ni ŵandu ŵakulitulusya sambano, chachiŵa achakulu.”

Che Yesu akuŵecheta kaatatu yankati chiwa chao

(Matayo 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Che Yesu ni ŵakulijiganya ŵao ŵaliji nkukwesya kwaula ku Yelusalemu nombe Che Yesu ŵalongolele. Ŵakulijiganya ŵao ŵasimosile, ni ŵandu ŵaŵaliji nkwakuya wose ŵajogwepe. Che Yesu ŵaajigele sooni ŵakulijiganya ŵao likumi ni ŵaŵili pachisyepela, ni kwasalila indu ichiyakopochele.

³³ Ŵaasalile, “Mpilikane, tukukwesya kwaula ku Yelusalemu, ni kweleko Mwana jwa Mundu cha-jaule kukutyosyekwa kwa achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo. Ni ŵanyawo chanlamulile chiwa ni kwataga mmakono ga ŵandu ŵangaŵa Ŵayahudi. ³⁴ Nombe chaachintendela chanache ni chaachinsunila mata ni chaachimputa mbokola ni kumbulaga. Nambo pa lyuŵa lyaatatu chasyuche.”

Che Yakobo ni che Yohana akwaŵenda chindu Che Yesu

(Matayo 20:20-28)

³⁵ Nipele che Yakobo ni che Yohana ŵanache ŵa che Sebedayo, ŵajawile ku Che Yesu ni ŵatite, “Jwakwiganya, tukusaka ntupanganyichisye chindu chachitummende.”

³⁶ Che Yesu ŵausisye, “Ana nkusaka nampan-ganyichisye chichi?”

³⁷ Ni wâjanjile, “Pachintawale mu ukulu wenu, tukummenda tutame jumo kundyo ni jwine kunchiji kwenu.”

³⁸ Nambo Che Yesu wâasalile, “Ngankuchi-manyilila chinkuchiwenda! Uli chinkombole kuching'welela chikombe cha masauko chingung'welela une pane kubatiswa mu ubatiso ungubatiswa une?”

³⁹ Wâjanjile, “Tukupakombola.”

Che Yesu wâasalile, “Isyene chinng'welele chikombe chingung'welela une ni kubatiswa ubatiso ungubatiswa une. ⁴⁰ Ni kwa awala wâchatame kundyo pane kunchiji kwangu, nga wâ masengo gangu. Nambo Akunnungu chachapa lipesa lyo wele wâwâasagwile.”

⁴¹ Wele wakulijiganya likumi pa wâpilikene chechila chiwâwendile che Yakobo ni che Yohana, wâatumbilile. ⁴² Nipele, Che Yesu wâawilasile wakulijiganya wo ni wâasalile, “Nkumanyilila kuti wâandu wakuganichikwa ali ilongola wa wâandu wânga wâ Wayahudi, akwalongosya wâandu wâo kwa machili. Ni wele ilongola wo akwete ulamusi waukulungwa pachanya wâandu wâo. ⁴³ Nambo ikaa wâ yeleyo kwa wânyamwe, sooni jwalijose jwakusaka ku wâ jwankulu pasikati jenu, a wêje katumetume jwa wose. ⁴⁴ Nombe jwalijose jwakusaka ku wâ jwankulu kupunda wose a wêje kapolo jwa wose. ⁴⁵ Paku wâ Mwana jwa Mundu nganaika kukutumichilwa, nambo aiche kukutumichila ni kuutyosya umi wao kwa kwawombola wâandu wâjinji.”

*Che Yesu akunnamya che Batimayo jwangalola
(Matayo 20:29-34; Luka 18:35-43)*

⁴⁶ Nipele, wache ku Yeliko. Che Yesu ni wakulijiganya wao pamo ni mpingo wekulungwa wa wandu pawaliji nkutyoka mu musu wo, mundu jumo juwaliji ngakulola, liina lyakwe che Batimayo mwanagwe che Timayo, watemi mungulugulu litala achiwendaga. ⁴⁷ Pawapilikene kuti ali Che Yesu jwa ku Nasaleti waliji nkupita pelepo, watandite kunyanyisya achitiji, “Che Yesu, Mwana ju che Daudi, mungolele chansa!”

⁴⁸ Wandu wajinji wankalipile kuti amyalale, nambo jwelejo wajendelechele kunyanyisya achitiji, “Mwana ju che Daudi, mungolele chansa!”

⁴⁹ Che Yesu wajimi ni watite, “Mwawilanje.”

Nipele, wammilasile mundu jwangalola jula, wansalile, “Nkamulisye ntima! Njimuche, akumilanga.”

⁵⁰ Nombejo waponyisye kwakutalichila mwinjilo wakwe, wagulwiche, ni wajaulile Che Yesu.

⁵¹ Che Yesu wammusisye jwelejo, “Nkusaka nampanyichisye ichichi?”

Jwangalola jo wanjanjile, “Jwakwiganya, ngusaka mbate kulola.”

⁵² Che Yesu wansalile, “Njaule chikulupi chenu chinnamisye.”

Papopo mundu jo watandite kulola, nipele walongene nawo Che Yesu.

11

*Che Yesu akwinjila ku Yelusalemu kwa kuchina
(Matayo 21:1-11; Luka 19:28-40; Yohana 12:12-*

19)

¹ Paŵaliji nkuŵandichila ku Yelusalemu, ŵaiche mmisinda ja ku Besefage ni ku Besania, chiŵandi ni Chikwesya cha Miseituni. Pelepo Che Yesu ŵaatumile ŵakulijiganya ŵao ŵaŵili.

² Ni ŵaasalile, “Njaule pansinda wauli mmbujo mwenu, pachinkajinjileje po chinkansimane mwanambunda jwanganakwelekwe ni mundu kose, ali ataŵikwe, nkangopole ni kunnyika nawo apano. ³ Ambusyaga mundu, ‘Ligongo chi nkutenda yeleyo?’ Mwasalile, ‘Ambuje akunsaka, ni chaachimmusya mwachitema pe.’ ”

⁴ Nipele, ŵakulijiganya wo ŵajawile ni kungsi-mana mwanambunda ali ataŵikwe pachiŵandi ni nnango, muumbali mwa litala. Paŵangopolaga, ⁵ ŵandu ŵampepe ŵaŵajimi pelepo ŵausisye, “Uli, mbona nkungopola mwanambunda jo?”

⁶ Ŵakulijiganya ŵajanjile mpela iŵatite pakusalilwa ni Che Yesu, ni ŵandu ŵala ŵaalesile ajaule najo. ⁷ Ŵampelechele Che Yesu mwanambunda jula. Ŵatandiche iwalo yao pangongo wa mwanambunda jula, ni Che Yesu ŵatemi pachanya pakwe. ⁸ Ŵandu ŵajinji ŵatandiche iwalo yao mwitala, ni ŵane ŵatemenye nyambi sya mwana sya itela mmigunda ni kutandika mwitala kwa kwachimbichisya. ⁹ Nipele ŵandu ŵaŵalongolele ni ŵane ŵaŵakuyaga panyuma ŵanyanyisye achitiji, “Alapikwe Akunnungu! Akunnungu ampe upile jwelejo

jwakwika mu liina lya Ambuje! ¹⁰ Akunnungu aupe upile umwenye waukwika wa atati wêtu Mwenye che Daudi. Ajinichilwe Akumanani!”

¹¹ Che Yesu wajinjile mmusi wa ku Yelusalemu, ni wâpelengenyê pa Nyuumba ja Akunnungu, ni wâlôlesyelôlesye. Nambo pakuwâ jaliji ligulo, wâjawile kunsinda wa ku Besania pamo ni wâkulijiganya wâo likumi ni wâwîli.

*Che Yesu akuchilwesya chitela cha nkuju
(Matayo 21:18-19)*

¹² Malawî jakwe, pa wâtyochelaga ku Besania, Che Yesu jakwete sala. ¹³ Nipele, ali kwakutalichila wâchiwani chitela cha ntini chana masamba gama-jinji. Wâjawile kukuchilola, alole iwâga chakombole kupata chisogosi chachili chose. Pa wâiche pachitela pala wâchisimene masamba pe pangali chisogosi, ligongo nganika wâ katema kakwe ka kusogola. ¹⁴ Pelepo Che Yesu wâchisalile chitela chila, “Chitandile sambano ni kuendelechela, ngapagwa mundu juchalye sooni isogosi yenu!”

Ni wâkulijiganya wâo wâmpilikene pa wâwêchete gelego.

*Che Yesu akwinjila pa Nyuumba ja Akunnungu
(Matayo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohana 2:13-22)*

¹⁵ Nipele pa wâiche ku Yelusalemu, Che Yesu wâjinjile pa Nyuumba ja Akunnungu. Ni wâtandite kwatopolela paasa, wâandu wâwâliji nkusumisya ni kusuma indu mwelemo. Wâpikwile mesa sya wâkutindanya mbiya ni itengu ya wâandu wâwâsumisyaga nguunda.

¹⁶ Iyoyo, wákanyisye mundu jwalijose akajigala chachili chose kutyochela pa Nyuumba ja Akunnungu. ¹⁷ Nipele, wájiganyisye, “Mmalembelo ga Akunnungu, Akunnungu akuti, ‘Nyuumba jangu chijiwílanjikwe nyuumba ja kupopelela kwa wáandu wose wá pachilambo!’ Nambo wányamwe njitesile jiwe mbugu ja kulisisila wá wiwi!”

¹⁸ Achakulu wámboresi ni wákwiganya Malajisyo pa wápilekene yelei, wátandite kusosa litala lya kwaulaga Che Yesu. Nambo wánjogwepe, ligongo wáandu wájinjji wáliji nkusimonga wiganye wakwe.

¹⁹ Pakwaswele, Che Yesu ni wákulijiganya wáo wákopweche musu wo.

*Lijiganyo lya chitela cha nkuju chachinyasile
(Matayo 21:20-22)*

²⁰ Kunda wí jakwe, pa wápitaga wáchiweni chitela cha ntini chila chili chijumwile koo, kutandilila mmichiga mpaka ku nyambi. ²¹ Che Petulo wágakumbuchile agala ga wá wéchetete Che Yesu, ni wánsalile, “Jwákwiganya, nnole! Chitela cha ntini chimwalwesisye chila chijumwile!”

²² Che Yesu wáasalile, “Mwakulupilile Akunnungu. ²³ Isyene ngunsalila, mundu achichisalilaga chitumbi chi, ‘Ntupuche nkaliponye mbahali,’ pangakola lipamba mu ntima mwakwe ni akulupililaga kuti cha wéchetete cho chichitendekwe, chichitendekwe kukwakwe.

²⁴ Kwa ligongo lyo ngunsalila, pankupopela ni ku wenda chindu, nkulupilile kuti nkuchipochela, nombecho chichiwe chenu. ²⁵ Pankupopela, iwága kwana mundu jwanne wele, mwalechelesye yangalumbana yantendele, kuti Atati wenu wá

kwinani annechelesye sambu syenu. ²⁶ Nambo iwaga ngumwalechelesya wane sambu syao, Atati wenu wa kwinani nombe ngannechelesya sambu syenu.”

*Liusyo lyankati ulamusi u Che Yesu
(Matayo 21:23-27; Luka 20:1-8)*

²⁷ Nipele waiche sooni ku Yelusalemu. Che Yesu pa waliji nkwendajenda pa Nyumba ja Akunungu, achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo ni achachekulu wajaulile, ²⁸ ni wausisye, “Ana nkugatendekanya gelega kwa ulamusi wa acheni? Wani wampele ulamusi wa kuitendekanya yeleyi?”

²⁹ Che Yesu wajanjile, “None chinambusye liusyo limo. Iwaga chimunyanje none chinansalile kwa ulamusi wa acheni nguitenda indu yi. ³⁰ Musalile, ubatiso u che Yohana waumile kwinani, pane kwa wandu?”

³¹ Wanyawo watandite kuusyana jwine ni jwine achitiji, “Twajilaga, ‘Waumile kwinani’, chatuusye, ‘Kwachichi nganimwakulupilila che Yohana?’ ³² Ni twatiji, ‘Waumile kwa wandu, chiiwe uli?’ Waujogwepe mpingo wa wandu, pakuwa wandu wose wakulupilile kuti che Yohana waliji jwakulondola jwa Akunungu. ³³ Nipele, wajanjile Che Yesu, “Ngatukumanyilila.”

Nombejo waasalile, “None jwakwe ngangunsalila kwa ulamusi wa acheni nguitendekanya yeleyi.”

12

*Chitagu cha ngunda wa misabibu ni wakulima
(Matayo 21:33-46; Luka 20:9-19)*

¹ Che Yesu watandite kuwecheta nawo kwa itagu achitiji, “Mundu jumo walimile ngunda wa misabibu. Wausunguchisye lutenje ni wasolite paku-minyila sabibu, ni watawile chilindo cha penani. Nipele waajasimisye wandu ngunda wo, nombejo wawawile kuchilambo chine. ² Katema ka magungulo, wantumile kapolo jwao ku ngunda wa misabibu kwa wakulima wala kukujigala chigawanyo cha magowolo gao. ³ Wakulima wala wankamwile kapolo jo, wamputile ni kumminga makono pe. ⁴ Nipele nsyene ngunda jula, wantumile sooni kapolo jwine. Wakulima wala wammulesye mu ntwe kapolo jo ni kumpanganyichisya indu ya soni. ⁵ Iyoyo peyo, nsyene ngunda jo wantumile sooni kapolo jwine, jwelejo wagambile kumbulaga. Ni wane wajinji uwatumikwe, wane waputikwe ni wane waulajikwe.”

⁶ Che Yesu wajendelechele kuwecheta, “Mundu jula wasigalilwe ni mundu jumo, mwanagwe jwakunonyelwa. Mbesi jakwe wantumile jwelejo achitiji, ‘Champikanile pakuwa ali mwanangu.’

⁷ “Nambo wakulima wala pawammweni wawechetesylene achitiji, ‘Aju ni juchapochele iwagosele, twende tummulaje kuti indu iwagosele tujigale uwe!’ ⁸ Nipele wankamwile ni kummulaga ni kumponyela paasa pa ngunda wa misabibu wo.”

⁹ Che Yesu wausisye, “Nipele, ana nsyene ngunda wo chaachitenda chichi? Chaiche ni kwaulaga

Wakulima wo ni kwapa wakulima wane ngunda wa misabibu wo. ¹⁰ Ana nganinsyome Mmalembelo ga Akunnungu?

‘Liganga liwalikanile wakuta wa sambano, lilyolyo litendekwe liganga lyekulungwa lya nsingi.

¹¹ Ambuje ni wachitesile chindu chi, nombecho chikutusimosya!’ ”

¹² Achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo ni achachekulu, waimanyi kuti chitagu cho chaji nkwegamba wanyawo. Wasachile wakamule Che Yesu, nambo wajogwepe wandu, wannesile, ni wanyawo watyosile.

*Liusyo lyankati kwausya nsongo
(Matayo 22:15-22; Luka 20:20-26)*

¹³ Kanyuma, Mafalisayo wampepe ni wandu wa mpingo u che Helode, watumikwe kuti akaatanjisyeye Che Yesu kwa malo we gao.

¹⁴ Waajaulile ni kwasalila, “Jwakwiganya, tukumanyilila kuti alakwe ni mundu junku wecheta yaili isyene, paku wa ngankogopa ukulu wa mundu namose nganinkola lusagu, nambo nkwiganya usyene wa litala lya Akunnungu. Ntusalile, ana ili yambone pane nga wa yambone kwausya nsongo kwa Mwenye jwa ku Loma? Tujaulle tukalipe pane tunajaulle?”

¹⁵ Nambo Che Yesu waumayilile ulamba wao, wausisye, “Kwachichi nkuuninga? Muunyichisye mbiya najilole.”

¹⁶ Wampelechele mbiya jo. Nombejo wausisye, “Ana ku meeso ku ni liina li, ya acheni?”

Ni wanyawo wanjangle, “Ya Mwenye jwa ku Loma.”

¹⁷ Nipele Che Yesu wasalile, “Yaili ya Mwenye jwa ku Loma mwapeje Mwenye jwa ku Loma ni yaili ya Akunnungu mwapeje Akunnungu.”

Wandu wala wansimosile nnope Che Yesu.

Liusyo lyankati kusyuka

(Matayo 22:23-33; Luka 20:27-40)

¹⁸ Nipele Masadukayo wakuti ngapagwa kusyuka wanjaulile Che Yesu ni kummusya, ¹⁹ “Jwakwiganya, che Musa watulebele kuti, ‘Mundu awililwagwa ni mpwakwe ni mundu jwawile jo anekaga wankwakwe pangali wanche, mpwakwe mundu jo akusachilwa annombe jwakuwililwa jo kuti ammelechele mpwakwe wanche.’ ²⁰ Tujileje, wapali achachanda nsano ni wawili, jwa kwitiwo walombe nambo wawile pangaleka mwanache. ²¹ Ni jwawili wajinjile majumba, nombejo wawile pangaleka mwanache. Yakopochele iyoyo ni kwa mpwakwe jwaatatu. ²² Wose nsano ni wawili wo, wawile pangaleka wanche. Mbesi jakwe jwankongwe jo wawile nombejo. ²³ Nipele, pa lyuwa lya kusyuka kwa wandu, jwankongwe jo chachiwa jwa wani? Pakuwa achalongo wose nsano ni wawili wala wannombe jwelejo.”

²⁴ Che Yesu wasalile, “Wanyamwe nsochele, ligongo ngankugamanyilila Malembelo ga Akunnungu namose machili ga Akunnungu.

²⁵ Wandu wawile pachachisyuka, ngasalombela atamuno kulombwa, chachiwa mpela achikatumetume wa kwini. ²⁶ Nambo

ngani jankati kusyuka kwa w̃andu w̃awile, ana nganinsyome mmalembo ga che Musa, ngani ja chisukutu chichakolelaga mooto? Akunnungu w̃ansalile che Musa, ‘Une ndili Akunnungu w̃a che Iblahimu ni Akunnungu w̃a che Isaka ni Akunnungu w̃a che Yakobo.’²⁷ Nipele, w̃elewo ngana w̃a Akunnungu w̃a w̃andu w̃awile, nambo ali Akunnungu w̃a w̃andu w̃ajumi. W̃anyamwe nsochele nnope.”

Lilajisyo lyekulu

(Matayo 22:34-40; Luka 10:25-28)

²⁸ Jumo jwa w̃akwiganya Malajisyo w̃aiche pelepo ni w̃agapilikene makani gao. Pa w̃aiweni kuti Che Yesu w̃aajanjile uchenene Masadukayo w̃ala, w̃ansejelele Che Yesu ni kumbusya, “Ana Lilajisyo chi lyalili lyekulu kupunda gose?”

²⁹ Che Yesu w̃aajanjile, “Lilajisyo lyalili lyekulu ni ali: ‘Mpilikane, w̃anyamwe w̃andu w̃a ku Isilaeli! Ambuje Akunnungu w̃etu, jika pe ali Ambuje.’³⁰ Mwanonyele Ambuje Akunnungu w̃enu kwa ntima wenu wose ni kwa umi wenu wose ni kwa lunda lwenu wose ni kwa machili genu gose.’³¹ Lilajisyo lyaa w̃ili lyalili lyekulu lili ali: ‘Munnonyele njenu mpela inkuti pakulinonyela mwasyene.’ Ngapagwa Lilajisyo liine lyalili lyekulu kupunda Malajisyo ga w̃ili ga.”

³² Nipele, jwakwiganya Malajisyo jula w̃ansalile Che Yesu, “Jwakwiganya, njanjile yambone! Isyene Akunnungu ali w̃amo pe, ni ngapagwa jwine nambo w̃elewo jika pe.³³ Ni mundu akusachilwa annonyele Akunnungu ni ntima wose ni lunda lwao lose ni machili gao gose ni

kunnonyela njakwe mpela yakuti pakulinonyela nsyene. Kutenda yeleyo ili yambone kupunda kwatyochesya Akunnungu mbopesi sya kocha ni sadaka sine syasikutyosyekwa kwa Akunnungu.”

³⁴ Che Yesu paŵaiweni kuti mundu jo ajanjile kwa lunda ŵansalile, “Mmwejo nganimme kwakutalichila kwalechelela Akunnungu antawale.”

Kutandilila katema ko ngapagwa mundu juŵalinjile sooni kumbusya Che Yesu chachili chose.

Liusyo lyankati Kilisito

(Matayo 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Che Yesu paŵaliji nkwajiganya ŵandu pa Nyumba ja Akunnungu, ŵausisye ŵandu, “Kwachichi ŵakwiganya Malajisyo akusala kuti Kilisito, ali jumo pe mu uŵelesi u che Daudi? ³⁶ Mbumu jwa Akunnungu ŵanlongwesye che Daudi, nombejo ŵatite,

‘Ambuje ŵansalile Ambuje ŵangu,

Ntame kundyo kwangu,

mpaka pachinaatamiche ŵammagongo ŵenu paasi pa sajo syenu.’

³⁷ “Che Daudi nsyene akummilanga Kilisito, ‘Ambuje,’ iŵele uli sooni Kilisito aŵe jumo pe mu uŵelesi u che Daudi?” Mpingo wa ŵandu ŵampilikanile kwa lukondwa.

Che Yesu akwasalila ŵandu alilolechesye ni ŵakwiganya Malajisyo

(Matayo 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Che Yesu paŵajiganyaga ŵatite, “Nlilolechesye ni ŵakwiganya Malajisyo ŵakusaka kwendajenda

ali awete minjilo jajileu, wâkunonyelwa akomasikwe kwa kuchimbichikwa peuto pakusumichisya malonda. ³⁹ Sooni akunonyelwa kutama mu itengu ya mmbujo, mmajumba ga kupopelela Wayahudi ni kutama mmauto ga kuchimbichikwa, pa chindimba cha chakulya. ⁴⁰ Kwa kwalambusya, akwasumula ipanje achakongwe wawililwe ni achiwankwawo, ni kwa kulilosya kuti ali wându wambone, akupopela mapopelo gamaleu. Kwalyele ligongo lyo, chalamulikwe kwa chikali nnope kupunda wându wane.”

*Sadaka ja jwakulaga jwawililwe ni wankwawo
(Luka 21:1-4)*

⁴¹ Che Yesu watemi chiwandi ni lisanduku lya kugosela sadaka pa Nyuumba ja Akunnungu, waliji nkulolechesya wându pawalinji nkutaga mbiya. Waipanje wajinji watasile mbiya syasijinji. ⁴² Nipele waiche jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wankwawo, jwelejo watasile mbiya syasinandi siwili. ⁴³ Pelepo Che Yesu waawilasile wakulijiganya wao, waasalile, “Isyene ngunsalila, jwankongwe jwakulaga jwawililwe ni wankwakwe ju, atasile yejinji mu lisanduku lya kugosela sadaka, kwapunda wându wane wose. ⁴⁴ Pakuwa wându wane wose atasile sadaka syao kutyochela mu yakupunda ya mu ipanje yao. Nambo jwankongwe ju nkulaga kwakwe, atasile yose yakwete.”

13

Che Yesu akulondola nkati kugumulikwa kwa

Nyuumba ja Akunnungu

(Matayo 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Che Yesu paŵaliji nkukopoka pa Nyuumba ja Akunnungu, jumo jwa ŵakulijiganya ŵao ŵatite, “Jwakwiganya, nlole maganga ga ni nyuumba si isitite pakusalala ni kusimosya!”

² Che Yesu ŵansalile, “Ana nkugawona majumba gamakulungwa ga? Ngalisigalila liganga pa liganga liine, liganga lyalililyose chilityocheke.”

Kulaga ni masauko

(Matayo 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ Che Yesu paŵatemi pa chitumbi chachigumbele itela ya Miseituni chachikulolegana ni Nyuumba ja Akunnungu, che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana ni che Andulea ŵausisye Che Yesu paŵaliji jika pe. ⁴ “Choonde ntusalile, gelego chigakopochele chakachi? Ana chimanyisyo chi chachichilosye kuti gaŵandichile kukopochela gelego?”

⁵ Che Yesu ŵaasalile, “Nilolechesye, mundu akanlambusya. ⁶ Ŵandu ŵajinji chaaiche kwa liina lyangu, achitiji, ‘Une ndili Kilisito!’ Nombewo chiŵalambusye ŵandu ŵajinji. ⁷ Ni ŵanyamwe pachinchipikana ya ngondo ni usone wa ngani ja ngondo, ngasinjogopa. Gelego gakusachilwa gatyochele, nambo mbesi jila jikanaŵe kwika. ⁸ Ŵandu ŵa chilambo chimo chaachimenyana ni ŵandu ŵa chilambo chine, ni ŵandu ŵa umwenye umo chaputane ni ŵandu ŵa umwenye wine. Chichityochele chindendemesi cha chilambo ni sala jajikulungwa panepane. Yele yose chiiŵe mpela ndande ja chilungusi cha kuligopola.

9 “Wanyamwe nililechesye, pakuwa wandu chankamule ni kunjausya mmikungulu ni kumputanga mmajumba ga kupopelela Wayahudi. Chaachinjasya paujo pa wakulamula ni mamwenye ligongo lyangu kuti nkombole kuuwalanjila umboni wa ngani syangu. 10 Nambo mbesi jikanawe kwika, Ngani Jambone jikusachilwa jilalichilwe kaje kwa wandu wose. 11 Nombewo pachachinkamula ni kunjausya pankungulu, nkaganisya kaje ichimmechete. Mmecheteje chachili chose chachimpegwe katema ko, pakuwa nga wa wanyamwe uchimmechete nambo Mbumu jwa Akunnungu. 12 Nlongo changalauche nlongo njakwe aulajikwe, nombe atati changalauche mwanagwe aulajikwe, nombe wanche chiwakane ni kwaulaga achawelesi wao. 13 Wandu wose chaachinchima wanyamwe kwa ligongo lya liina lyangu. Nambo juchapililile mpaka kumbesi jo chakulupuswe mu kulamulikwa mo wa gose pangali mbesi.

*Kulaga kwakukulungwa
(Matayo 24:15-28; Luka 21:20-24)*

14 “Nambo pachinchione, ‘Chindu cha uchimwa chachikwikanawo uwonasi,’ chijimi panga wa pakwe.” Jwakusyoma amanyilile malumbo gakwe. “Wandu waali kuchilambo cha ku Yudea autuchile kumatumbi. 15 Mundu jwali paasa nyumba jao, akalikawisya kwinjila nkati kukujigala chindu, nambo agambe kuutuka! 16 Ni mundu jwali kumigunda, akauja sooni kumusi kukujigala mwinjilo wakwe.

17 Ngwakolela chanasa achakongwe wachakole itumbo ni wachajonjesye pa moŵa go, pakuŵa chalaje kwannope! 18 Mpokele kuti indu yo ikakopochela pa moŵa ga mbepo. 19 Pakuŵa pa moŵa go wandu chalaje ulaje wanganiutyochele chitandile kundanda, Akunnungu paŵagumbile chilambo mpaka lelo, ni ngautyochela sooni. 20 Nambo ikaliji Ambuje ngakapungusye moŵa go, ngapagwa mundu jwakakulupwiche. Nambo kwa ligongo lya wandu wao waŵasagwile, apungwisye moŵa go.

21 “Nipele, pa moŵa go ansalilaga mundu, ‘Nnole, Kilisito ali apano,’ pane ‘Ali apala,’ ngasimwakulupilila. 22 Pakuŵa chachikopochela wanya Kilisito wa unami ni wakulondola wa unami. Chachitenda imanyisyo ni yakusimosya, yakombolekaga, walyungasye wandu wasagulikwe ni Akunnungu. 23 Nambo wanyamwe nlilolechesye. Une masile kunsalila chile gose gakanaŵe kukopochela.

*Kwika kwa Mwana jwa Mundu
(Matayo 24:29-31; Luka 21:25-28)*

24 “Nambo gamalaga moŵa ga malagasyo go, lyuŵa chilipilile ni lwesi ngalulanguchisya. 25 Ndondwa sisipatuche kutyochela kwini ni indu yose yaili ni machili kumaunde chiitinganyikwe. 26 Pelepo chachimmona Mwana jwa Mundu, achiikaga mwiunde kwa machili gamakulungwa ni ukulu. 27 Chiŵatume achikatumetume wao wa kwini kukwasonganya wandu waŵasagulikwe ni Akunnungu kutyochela mbande syose ncheche

sya chilambo. Kutyochema kwakulikose pa chilambo.

*Lijiganyo lya chitela cha nkuju
(Matayo 24:32-35; Luka 21:29-33)*

²⁸ “Nlijiganye yeleyi kutyochema mu chitagu cha chitela cha ntini. Pankusiona nyambi syakwe sitepetele ni kusipuka masamba, nkumanyilila kuti katema ka ula kaŵandichile. ²⁹ Iyoyo peyo, ŵanyamwe pachinchiiona yeleyo ichikopochelaga, mmanyilile kuti, Mwana jwa Mundu aŵandichile nnope kwika. ³⁰ Isyene ngunsalila, uŵelesi wu ngaumala gakanaŵe kukopochela gele gose. ³¹ Kwinani ni chilambo chiimale, nambo maloŵe gangu chigakopochele isyene mpela indite pa kusala.

*Ngapagwa jwakulimanyilila lyuŵa lya mbesi
(Matayo 24:36-44)*

³² “Nambo, pachanya lyuŵa lya mbesi namose saa jakwe, ngapagwa mundu jwakumanyilila, atamuno achikatumetume ŵa kwinani ngakumanyilila, namose Mwana jwa Akunnungu ngakumanyilila. Ikaŵe Atati Akunnungu pe ni ŵakumanyilila. ³³ Nililechesye ni kuliŵika chile, pakuŵa ngankukamanyilila katema ko chikaiche chakachi. ³⁴ Chiichiŵa mpela mundu jwakwaula ulendo, kujileka nyuumba jakwe ni kwalechela ulamusi achikapolo ŵao, jwalijose ni masengo gakwe, nipele ŵannajisye jwakulindilila pannango kuti aŵeje meeso pe. ³⁵ Nipele nliŵiche chile, pakuŵa ngankumanyilila nsyene nyuumba chauje katema chi. Pane chauje ligulo, pane pasikati chilo, pane kuninkucha ni pane kundaŵi.

³⁶ Nliwiche chile, aujaga chisisimuchile, ansimane ndi meeso pe. ³⁷ Ingunsalila wanyamwe ni ingwasalila wose, nliwiche chile!”

14

Achakulu wambopesi akwilana kwaulaga Che Yesu

(Matayo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohana 11:45-53)

¹ Gasigalile mowa gaŵili likanaŵe lyuŵa lya chindimba cha Pasaka ni chindimba cha mikate jangataga amila. Achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo waliji nkusosa itajile pakwakamula Che Yesu, mwangamanyilila jwalijose ni kummulaga. ² Watite, “Tukatenda yeleyo katema ka chindimba cha Pasaka, kuti wandu akatindiganya.”

Jwankongwe akunjtilila Che Yesu mauta

(Matayo 26:6-13; Yohana 12:1-8)

³ Che Yesu waliji ku Besania, kumusi ku che Simoni juwaliji jwamatana. Paŵalyaga, waiche jwankongwe jumo juwaliji ni chuupa chachikolochekwe ni liganga lyalikuwilanjikwa alabasta, chachili ni mauta ga kununjila nnope ga ntengo wekulungwa gagakuwilanjikwa nado. Wakasile chuupa cho, ni kwajitila mauta Che Yesu mu ntwe. ⁴ Wandu wampepe wawaliji pamo ni Che Yesu yachimile achitiji, “Kwachichi akugajonanga mauta ga ntengo ga? ⁵ Ngati akasumisye mauta ga ni kupata mbiya syasijinji ni kwapa wandu wakulaga!” Nipele wankalipile kwannope jwankongwe jo.

⁶ Nambo Che Yesu wâasalile, “Munneche! Nkunsauichisya ichichi? Jweleju amban-ganyichisye chindu chambone. ⁷ Wâandu wâkulaga chaŵe ni wânyamwe moŵa gose, iwâga nkusaka kwakamuchisya nkukombola. Nambo une nguŵa ni wânyamwe moŵa gose. ⁸ Jweleju atesile yakombwele. Alongolele kuchijitilila mauta chiilu changu, kuchiŵika chile, gakanawê masiiko gangu. ⁹ Isyene ngunsalila, kwakulikose pachilambo pachijilalichikwe Ngani Jambone ni achi chatesile jwankongwe ju chichisalichikwe kwakwakumbuchila.”

*Che Yuda akwitichisya kwagalauka Che Yesu
(Matayo 26:14-16; Luka 22:3-6)*

¹⁰ Nipele, che Yuda Isikaliote, jumo jwa achinduna kumi na mbili wâala, wâjawile kwa achakulu wambopesi kuti akombole kwagalauka Che Yesu. ¹¹ Achakulu wambopesi wâsangalele pakupikana ngani jo, ni wânnanjile kuti chiŵaape mbiya. Nipele che Yuda wâsosile lipesa lyambone lya kungalauka Che Yesu.

*Che Yesu akulya chakulya cha Pasaka ni
wâkulijiganya wâo
(Matayo 26:17-25; Luka 22:7-14; Yohana 13:21-30)*

¹² Pa lyuŵa lya kutanda lya chindimba cha mikate jangataga Amila, katema paŵasikitaga mwanangondolo jwa Pasaka, wâkulijiganya wâo wâusisye, “Ana kwapi nkusaka tukachikolochesye chakulya cha Pasaka?”

¹³ Nipele Che Yesu wâatumile wâwili mwa wâkulijiganya wâo ni wâasalile, “Njaule mu musi,

ni mwelemo chinkasimane ni jwannume ali atwiche lulo lwa meesi. Nkankuye ¹⁴ mpaka nyuumba jichakajinjile, nkansalile nsyene nyuumba jo, 'Jwakwiganya akummusya, chili kwapi chuumba muchingalile chakulya cha Pasaka pamo ni wâkulijiganya wângu?' ¹⁵ Nombejo chakannosye chuumba chachikulungwa cha penani chachili chile ni kupambwa. Nkatukulumichisye mwelemo."

¹⁶ Wâkulijiganya wâla wâtyosile, ni kwaula mmusi, wâsimene yose ili mpela iwâtite pakusalilwa ni Che Yesu. Nombewo wâkulumisye chakulya cha Pasaka.

¹⁷ Kuli kuswele, Che Yesu wâiche pamo ni wâkulijiganya wâo kumi na mbili. ¹⁸ Pawâliji aninkulya, Che Yesu wâtite, "Isyene ngunsalila, jumo mwa wânyamwe jwakulya pamo ni une, chang'alauche."

¹⁹ Pelepo wâkulijiganya wâo wâtandite kusupuka, ni wâtandite kummusya jumojumo, "Ana ndili une?" ²⁰ Che Yesu wâasalile, "Jumo mwa wânyamwe kumi na mbili, jwakupamba nkate wakwe mu mbale pamo ni une. ²¹ Pakuwa Mwana jwa Mundu chawe mpela iilembekwe Mmalembelo Gamaswela nkati welewo. Nambo chalaje mundu jwakungalauka Mwana jwa Mundu! Ikaliji mm-baya mundu jo ngakapagwe!"

Kulya chakulya cha Ambuje

(Matayo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Wâkolinto 11:23-25)

²² Pawalyaga, Che Yesu wâjigele nkate, wâtogolele Akunnungu, wâugaŵenye ni kwapa wâkulijiganya

Wao, achitiji, “Mpochele, nlyanje, chelechi ni chilu changu.”

²³ Sooni Wajigele chikombe cha divai, Watogolele Akunnungu, ni kwapa, ni wose Wang'welele divai mu chikombe cho. ²⁴ Che Yesu Waasalile, “Jejeji ni miasi jangu ja lilangano lya Akunnungu, jajikwitika kwa ligongo lya kwalechelesya wandu Wajinji. ²⁵ Isyene ngunsalila, ngung'wa sooni divai mpaka lyuwa paching'we divai jasambano mu Umwenye wa Akunnungu.”

²⁶ PaWamasile kwimba lujimbo lwa kwatogolela Akunnungu, Watyosile kwaula ku Chikwesya chachigumbele itela ya Miseituni.

Che Yesu akulondola ichajile pakukanikwa ni che Petulo
(Matayo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohana 13:36-38)

²⁷ Che Yesu Waasalile Wakulijiganya Wao, “Wanyamwe wose chimmutuche ni kuuneka, pakuwa Mmalembelo Gamaswela Akunnungu akuti,

‘Chinambulaje jwakuchinga,
ni ngondolo sisipwilingane.’

²⁸ Nambo pachinjisyuka, chinjinnongolela kwaula ku Galilaya.”

²⁹ Che Petulo Wansalile, “Atamuno annekaga wose, une nganguneka ng'oo!”

³⁰ Che Yesu Wansalile che Petulo, “Isyene ngunsalila, chilo cha lelo chino, tambala jikana we kutongola kawili, chimungane katatu kuti nganku-umanyilila.”

³¹ Nambo che Petulo wâpundile kulimbila kuti, “Atamuno iwâga ngusachilwa kuwa pamo nomwe nganguneka ng’oo!”

Ni wâkulijiganya wâne wâla wâwêchete iyoyo peyo.

*Che Yesu akupopela ku Getesemane
(Matayo 26:36-46; Luka 22:39-46)*

³² Wâichenje pa ngunda wa mwana waukuwîlanjikwa Getesemane, Che Yesu wâasalile wâkulijiganya wâo, “Ntamanje apano katema pangwaula kukwapopela Akunnungu.” ³³ Nipele wâajigele che Petulo ni che Yakobo ni che Yohana, wâtandite kusupuka kwannope ni kupotekwa mu ntima. ³⁴ Ni wâasalile, “Ngupotekwa kwannope mu ntima ni chipwetesi chachikukombola kumulaga. Ntamanje apano ni kuwâ meeso pe.”

³⁵ Nipele wâjawile mmbujo kanandi, ni wâgwile manguuku, wâpopelele kuti, yakombolekaga anajinjile mu katema ka malagasyo ko. ³⁶ Ni wâtite, “Atati wangu, yose ikukomboleka kukwenu. Mundyochesye chikombe cha malagasyo chi. Ngawâ mpela ingusaka une, nambo mpela inkusaka mmwe.”

³⁷ Nipele, wâusile kwa wâkulijiganya wâtatu wâla, ni wâasimene agonile. Wâammusisye che Petulo, “Che Simoni, uli ngonile? Nganinkombola kutama meeso pe namose saa jimo?” ³⁸ Nipele wâasalile, “Ntamanje meeso pe ni kupopela kuti nkajinjila nkulinjikwa. Pakuwâ ntima ukusaka kupanganya yambone, nambo chiilu chilepetele.”

³⁹ Wâjawile sooni kukupopela achiujilaga malowe gagogo pego. ⁴⁰ Pa wâusile sooni, wâasimene wâkulijiganya wâla ali agonile, ligongo wâtopelwe

ni lugono. Nombewo nganachimanyilila chakwajanga Che Yesu.

⁴¹ Kaatatu paŵaichilile ŵaasalile, “Ana ndi chigonele ni kupumulila? Sambano njimuche! Nnole, saa jiiche Mwana jwa Mundu akutajikwa mmakono ga ŵandu ŵaali ni sambi. ⁴² Njimuchanje, twende. Nnole mundu jwakung'alauka aŵandichile.”

*Che Yesu akukamulwa
(Matayo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohana 18:3-12)*

⁴³ Che Yesu paŵaliji nkuŵecheta, che Yuda, jumo jwa achinduna kumi na mbili, ŵaiche. Ŵaiche ni mpingo wa ŵandu ŵaŵatumikwe ni achakulu ŵambopesi ni ŵakwiganya Malajisyo ni achachekulu, ali ajigele mapanga ni imbonga. ⁴⁴ Che Yuda jwakugalauka jula ŵapele ŵanyawo chimanyisyo chi, “Ajula juchingankomasye kwa kwanonyela ni jujojo junkunsaka. Munkamule ni kunlindilila.”

⁴⁵ Che Yuda paŵaiche pe, papopo ŵajaulile Che Yesu ni kwasalila, “Jwakwiganya!” Nipele ŵankomasisye kwa unonyelo. ⁴⁶ Nipele ŵandu ŵala ŵankamwile Che Yesu ni kuntaŵa. ⁴⁷ Nambo jumo jwa ŵeŵala uŵajimi pelepo pamo ni Che Yesu, ŵasolomwele lipanga lyakwe ni kumputila kapolo jwa Jwambopesi Jwankulu, ni ŵankapile liwiwi. ⁴⁸ Che Yesu ŵaasalile, “Ana nnyiche ni mapanga ni imbonga kukungamula mpela ila une ndili jwachiswamba? ⁴⁹ Moŵa gose naliji pamo ni ŵanyamwe njijiganyaga pa Nyuumba ja

Akunnungu, nganimungamula. Nambo sambano ngaleche Malembelo ga Akunnungu gamalile.”

⁵⁰ Pelepo wâkulijiganya wâo wose wâannesile ni kulukunula.

⁵¹ Jwapali jwanchanda jumo juwâliji nkwakuya Che Yesu ali aliwagele shuka pe. Ni wanyawo wâsachile kunkamula, ⁵² nambo jwanchanda jula wapelete, wâlesile shuka jila ni kutila matakope.

Che Yesu mmbujo mwa Nkungulu wa achachekulu

(Matayo 26:57-68; Luka 22:54-55; 22:63-71; Yohana 18:13-14; 18:19-24)

⁵³ Nipele, wampeleche Che Yesu ku nyuumba ja Jwambopesi Jwankulu, kuwasongangene achakulu wambopesi wose ni achachekulu ni wakwiganya Malajisyo. ⁵⁴ Che Petulo wankuiye Che Yesu kwakatalichila, wajinjile mu lutenje lwa nyuumba ja Jwambopesi Jwankulu. Pelepo watemi pamo ni wakulindilila achijotelaga mooto. ⁵⁵ Nipele, achakulu wambopesi ni wandu wane wose pa Nkungulu pala wasosile umboni wa kummechetela Che Yesu kuti waulaje, nambo wasowile. ⁵⁶ Wandu wajinji wawechetele Che Yesu umboni wa unami, nambo umboni wao nganiuuilana.

⁵⁷ Nipele wane wajimi ni kuwecheta umboni wa unami, achitiji, ⁵⁸ “Twampilikene ali nkuwecheta, ‘Une chinajigumule Nyuumba ja Akunnungu ji, jajitawikwe ni wandu ni kuta wa kwa mo wa gatatu jine jangatawikwa ni wandu.’ ” ⁵⁹ Namose yeleyo, umboni wao nganiuuilana.

⁶⁰ Nipele Jwambopesi Jwankulu wajimi paujo pa wandu ni kwausya Che Yesu, “Uli, ngankwanga

chachili chose kwa wele umboni wâkumbechetela wo?”

⁶¹ Nambo Che Yesu wâliji jii, nganawêcheta chachili chose. Jwambopesi Jwankulu wâmmusisye sooni, “Ana mmweji ni Kilisito, Mwana jwa Akunnungu Wâkulu?”

⁶² Che Yesu wâjanjile, “Elo, ndili une. Sooni, chinchimmona Mwana jwa Mundu ali atemi kundyo kwa Akunnungu wâ machili, ali nkwika mmaunde ga kwini.”

⁶³ Jwambopesi Jwankulu pa wâpilikene yeleyo wâpapwile mwinjilo wakwe achitiji, “Ngatukusaka sooni umboni wine nkati mundu ju! ⁶⁴ Mumpilikene yatite pakwatukana Akunnungu! Wânyamwe nkuti uli?”

Wose wânlamwile aulajikwe.

⁶⁵ Wându wâne wâtandite kunsunila mata Che Yesu, ni wânsi wîlile mmeeso ni wâmputile ni kunsalila, “Nlondole, nduni jwamputile!” Iyoyo peyo wâkulindilila wânjigele ni kumputa majanda.

*Che Petulo akwakana Che Yesu
(Matayo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohana
18:15-18; 18:25-27)*

⁶⁶ Che Petulo pa wâliji chiwela mu lutenje, wâiche mwali jumo mwa achikatumetume wâ Jwambopesi Jwankulu. ⁶⁷ Pa wâmmweni che Petulo achijotelaga mooto, wânkolondolele ni kunsalila, “Nombe mmwejo iyoyo mwali jwa pamo ni Che Yesu jwa ku Nasaleti.”

⁶⁸ Nambo che Petulo wâkanile achitiji, “Ngangwamanya namose nganguchimanyilila

chinkuŵecheta cho.” Nipele ŵakopweche paasa, papopo tambala jatongwele.

⁶⁹ Mwali jula ŵammweni sooni che Petulo, ŵatandite kwasalila ŵandu uŵajimi pelepo, “Mundu ju ali jumo jwao.” ⁷⁰ Nambo che Petulo ŵakanile sooni.

Pangakaŵa, ŵandu uŵajimi pelepo ŵaasalile che Petulo, “Isyene mmwe ndi jumo jwao, pakuŵa mmwejo nombe ndi mundu jwa ku Galilaya.”

⁷¹ Nambo che Petulo ŵatandite kusala, “Nweseche iŵaga ngusala unami, ngulumbilila kuti, isyene ngangummanyilila mundu ju junkungamba.”

⁷² Papopo pepo tambala jatongwele kaaŵili. Che Petulo ŵalikumbuchile liloŵe li Che Yesu liŵaasalile, “Tambala jikanaŵe kutongola kaŵili, chimungane katatu.” Nipele ŵaligwisisye paasi ni kulila.

15

Che Yesu paujo pa che Pilato

(Matayo 27:1-2; 27:11-14; Luka 23:1-5; Yohana 18:28-38)

¹ Kundaŵi pe, achakulu ŵambopesi ni achachekulu ni ŵakwiganya Malajisyo, pamo ni Nkungulu wose, ŵatemi, ŵajilene kunjausya Che Yesu ku che Pilato. Nipele ŵantaŵile, ni kunjausya ku che Pilato. ² Che Pilato ŵammusisye Che Yesu, “Ana mmweji ndi mwenye jwa Ŵayahudi?”

Che Yesu ŵajanjile, “Elo, mpela mmwejo intite pakuŵecheta.”

³ Achakulu ŵambopesi ŵaŵechetele Che Yesu maloŵe gamajinji. ⁴ Che Pilato ŵammusisye sooni

Che Yesu, “Ana ngakwanga chachili chose? Mpi-likane maloŵe gose gakummechetela ga.”

⁵ Nambo Che Yesu nganajanga liloŵe, mpaka che Pilato ŵasimosile.

*Che Yesu akulamulikwa chiwa
(Matayo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohana
18:39; 19:16)*

⁶ Pa katema ka chindimba cha Pasaka, che Pilato ŵasyoŵelele kwagopolela jwataŵikwe juŵansachile ŵandu. ⁷ Kwaliji ni jwataŵikwe jumo, liina lyakwe che Balaba, juŵaliji ataŵikwe pamo ni ŵandu ŵane ŵaŵatandisye utindiganyo ni kwaulaga ŵandu ŵane. ⁸ Mpingo wa ŵandu waichilile che Pilato, ŵatandite kwaŵenda ŵapanganyichisye mpela iŵatendaga. ⁹ Che Pilato ŵausisye, “Ana nkusaka nangopolele Mwenye jwa Ŵayahudi?” ¹⁰ Che Pilato ŵatite yeleyo pakuŵa ŵaimanyilile kuti, achakulu ŵambopesi ŵannyichisye Che Yesu kukwao ligongo lya kwakolela wiu.

¹¹ Nambo achakulu ŵambopesi ŵala, ŵachisisye ŵandu ŵaŵende che Pilato ŵagopolele che Balaba pamalo pa Che Yesu. ¹² Che Pilato ŵausisye ŵandu sooni, “Sambano, nkusaka naapanganyichisye ichichi aju mundu junkuti Mwenye jwa Ŵayahudi?”

¹³ Ŵanyanyisye sooni achitiji, “Mwaŵambe pa nsalaba!”

¹⁴ Nambo che Pilato ŵausisye, “Atesile chakusakala chanti uli?”

Nambo ŵanyawo ŵapundile kunyanyisya achitiji, “Mwaŵambe pa nsalaba!”

15 Che Pilato wâsachile kwanonyelesya wându, wâgopolele che Balaba. Nipele wâlamwile Che Yesu aputikwe mbokola ni kwapa wâwambe pa nsalaba.

*Wangondo akwachembulusya Che Yesu
(Matayo 27:27-31; Yohana 19:2-3)*

16 Wangondo wânjawisye Che Yesu pa nsana wa likome li che Pilato, jwankulu jwa chilambo. Wâusimanisye mpingo wose wa wangondo.

17 Wâmbwasisye mwinjilo wa sambalau nti mwenye, wâkolosisye chindu mpela singwa ja miiwâ, wâmbwasisye mu ntwe. 18 Nipele wâtandite kunkomasya achitiji, “Kutusimana, Mwenye jwa Wayahudi!” 19 Wâmputile pa ntwe ni lubokola lwa nnasi, wânsunile mata, wântindiwâlile ni kwakotamila. 20 Pa wâmasile kwachembulusya, wâmmusile mwinjilo wa sambalau ni kwawasya iwalo yao. Nipele wântyosisye paasa ni kwa wâmba pa nsalaba.

*Che Yesu akuwambikwa pa nsalaba
(Matayo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohana 19:17-27)*

21 Pa wâliji mwitala, wâsimene ni mundu liina lyao che Simoni, jwa ku Kulene jwa wâliji atati wâ che Alekisanda ni che Lufo. Jweleju wâtyochelaga kunsinda kwinjila mmusi. Wangondo wânkanganichisye atwichile nsalaba uwâjigele Che Yesu ula. 22 Nipele wânjigele Che Yesu mpaka peuto papa wîlanjikwe Goligota, malumbo gakwe, “Peuto papakuloleka nti, Chikalakasa cha Ntwe.” 23 Pelepo, wâmpelle divai jewanganye ni ntela wauku wîlanjikwa manemane, nambo

Che Yesu wakanile kung'wa. ²⁴ Wammambile pa nsalaba ni wagaŵene iwalo yakwe kwa kuitendela gudugudu, pakuti alole waani chapate chiwalo chi. ²⁵ Jaliji saa tatu kundaŵi paŵammambile pa nsalaba. ²⁶ Ni pachanya nsalaba, waŵisile chindu chachilembekwe magambo ga, “MWENYE JWA WAYAHUDI.” ²⁷ Papopopepo waŵambikwe pa misalaba wachiswamba waŵili, jwine kundyo ku Che Yesu ni jwine kunchiji. ²⁸ Yeleyi yamalichisye Malembelo ga Akunnungu gagakuti, “Jwaŵichikwe pamo ni wandu Wangalumbana.”

²⁹ Wandu waŵapitaga pelepo wapukunyaga mitwe jao ni kwatukana Che Yesu, alinkuti, “Ama! Mmwe ngati mwatiji chinchigumula Nyuumba ja Akunnungu, ni kujitaŵa kwa moŵa gatatu! ³⁰ Sambano, ntuluche pa nsalaba, ndikulupusye mwasyene!”

³¹ Iyoyo peyo achakulu wambopesi ni wakwiganya Malajisyo wala wanchembulwisye achisalilanaga, “Wakulupwisye wandu wane, nambo ngakukombola kulikulupusya nsyene! ³² Nneche twalole Kilisito, Mwenye jwa Isilaeli! Atuluche etu pa nsalaba po kuti tulole ni kwakulupilila.”

Iyoyo peyo wandu uwaŵambikwe pa misalaba chiwandi ni Che Yesu, ni wanyawo nombe waliji nkutukana.

*Chiwa chi Che Yesu
(Matayo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohana
19:28-30)*

³³ Palyaiche lyuŵa pantwe, chilambo chose chaunichikwe ni chipi mpaka saa tisa ja muusi.

³⁴ Saa tisa ja muusi Che Yesu wanyanyisye achi-tiji, “Eloi, Eloi, lama sabakitani?” Malumbo gakwe, “Akunnungu wangu, Akunnungu wangu, kwachichi munesile?”

³⁵ Awala wandu wane wawajimi pepala wala, pawapilikene malo we go watite, “Mpilikanile! Akwawilanga che Elia!” ³⁶ Jumo jwao wautwiche kukunyoya chindu mpela lidodoki mu divai jakuwipa, wakoleche pa nnasi, wambichile Che Yesu pakang’wa, achi-tiji, “Nneche tulole iwaga che Elia chaiche kukuntulusya pa nsalaba!”

³⁷ Nipele Che Yesu wanyanyisye ni wajasiche.

³⁸ Katema kakoko, nguo ja lusasa ja mu Nyumba ja Akunnungu japapwiche pambindikati, kutyochela penani mpaka paasi. ³⁹ Jwankulu jwa wangondo juwajimi mmbujo mwa nsalaba, pawaweni Che Yesu ajasiche kwanti yeleyo, watite, “Isyene mundu ju waliji Mwana jwa Akunnungu!”

⁴⁰ Achakongwe wampepe waliji nkulolechesya kwakutalichila. Mwa wanyawo, wapali che Maliamu jwa musu wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulu wao che Yakobo jwannandi ni che Yusufu. ⁴¹ Achakongwe wa ni awala wawaliji kwakuya Che Yesu pawaliji ku Galilaya ni kwatumichila. Iyoyo peyo wapali achakongwe wane pepala, wawaiche ku Yelusalemu pamo nawo.

*Chiilu chi Che Yesu chikuwachikwa mwilembe
(Matayo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohana
19:38-42)*

⁴² Lyaiche ligulo lya lyuwa lya kuliwika chile, likana we Lyuwa lya Kupumulila. ⁴³ Che Yusufu jwa musu wa ku Alimataya, juwaliji jumo jwa

achakulu wâ Nkungulu ni jwakuchimbichikwa nnope wâiche. Jwelejo wâliji nkulolela kwika kwa Umwenye wa Akunnungu. Nipele che Yusufu wanjaulile che Pilato pangajogopa ni kwa wenda wâape chiilu chi Che Yesu. ⁴⁴ Che Pilato wâsimosile kupilikana kuti Che Yesu ajasiche. Nipele, wâmmilasile jwankulu jwa wângondo, wâmbusisye iwâga Che Yesu wâjasiche. ⁴⁵ Nipele, che Pilato pa waimanyi kutyochela kwa jwankulu jwa wângondo jula, wânechele che Yusufu ajigale chiilu chi Che Yesu. ⁴⁶ Che Yusufu wâsumile saanda, ni wâchitulwisye paasi chiilu chi Che Yesu ni kuchi wâlijila saanda jila. Wâchi wâisile mwilembe lilyasepekwe pa lwala. Nipele wâlipitikulile liganga lyalikulungwa pannango. ⁴⁷ Che Maliamu jwa musu wa ku Magidala pamo ni che Maliamu achikulugwe che Yusufu wâpaweni pelepole pa wâchi wâisile chiilu chi Che Yesu.

16

Che Yesu akusyuka

(Matayo 28:1-8; Luka 24:11-12; Yohana 20:1-10)

¹ Palyapite Lyu wâ lya Kupumulila, che Maliamu jwa musu wa ku Magidala ni che Salome ni che Maliamu achikulugwe che Yakobo wâgasumile mauta gakununjila. Wâjawile kukuchipakasya chiilu chi Che Yesu. ² Kunda wâ pe, lyu wâ lyaandanda lya chijuma, lyu wâ lininkukopoka wâiche kumalembe. ³ Nombewo pa wâliji mwitala wâausyanaga, “Ana wâani juchakatugalambulile liganga pannango wa lilembe?” ⁴ Nambo pa wâalolechesye, wâliweni liganga lyekulungwa

nnope lila lili lyegalambulile pambali. ⁵ Pele wâjinjile mwilembe, wâmmweni jwanchanda jwawete chiwalo cheswela ali atemi kundyo ni wâsimosile nnope.

⁶ Nambo jwanchanda jula wâasalile, “Kasinsimonga, nguimanyilila kuti nkunsosa Che Yesu jwa ku Nasaleti juwâmmambile pa nsalaba. Nganapagwa pelepa, asyuchile. Nnole peuto pa wângoneche. ⁷ Nambo wânyamwe njaule nkasalile che Petulo ni wâkulijiganya wâne kuti, ‘Che Yesu alongolele kwaula ku Galilaya. Kweleko chinkaawone mpela i wâtite pakunsalila.’ ”

⁸ Nipele, wâtyosile kumalembe ali nkuutuka ni ali nkutetemela kwa lipamba ni kusimonga. Nganasala chindu chachili chose kwa mundu, pakuwa wâliji nkgopanga kwannope.

Che Yesu akunkopochela che Maliamu jwa musu wa ku Magidala

(Matayo 28:9-10; Yohana 20:11-18)

⁹ Che Yesu pa wâsyuchile, kunda wâ pe, lyuwa lyaandanda lya chijuma wânkopochele kaje che Maliamu jwa musu wa ku Magidala, ajula jwa wânkopwesye masoka nsano ni ga wâli. ¹⁰ Che Maliamu jwa musu wa ku Magidala, wâjawile ni kwasalila a wâla wâkulijiganya wâ Che Yesu, katema ko wânyawo wâliji nkulila ni kulila kwa malumbo. ¹¹ Nambo pa wâpilikene kuti Che Yesu asyuchile ni kuti che Maliamu jwa musu wa Kumagidala ammweni, ngani wâkulupilila.

Che Yesu akwakopochela wâkulijiganya wâ wâli
(Luka 24:13-35)

12 Kanyuma kakwe Che Yesu wâkopochele wâkulijiganya wâo wâwili wâwaliji nkwaula mmisinda. Ni wâkulijiganya wo, kundanda nganiwâamanyilila. 13 Nombewo wâusile kukwasalila wâkulijiganya achinjao, ni wanyawo nombe, nganiwâkulupilila iyoyo.

Che Yesu akwakopochela wâkulijiganya wâo likumi ni jumo

(Matayo 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohana 20:19-23; Masengo 1:6-8)

14 Mbesi jakwe Che Yesu wâakopochele wâkulijiganya wâo likumi ni jumo paWaliji nkulya. Nipele, wâakalipile kwa ungakulupilila ni kukakatima kwa mitima jao, pakuwâ nganiwâkulupilila aWala wâWaweni welewo pakumala kusyuka. 15 Ni wâasalile, “Njaulanje pachilambo pose nkalalichile Ngani Jambone kwa wându wose. 16 Mundu jwalijose juchakulupilile ni kubatiswa, Akunnungu chankulupusye. Nambo mundu jwangakukulupilila, Akunnungu chanlamule. 17 Ni wose wâchakulupilile chaitendekanye imanyisyo yanti, chagakoposye masoka kwa liina lyangu ni kuwecheta chiwecheto chasambano. 18 Akamulangaga majoka pane kung'wa chindu chachilichose chakuulaga, ngachaulaga. Chaachasajichila makono wâkulwala, ni Akunnungu chiwâaalameye.”

Che Yesu akujigalikwa kwaula kwinani

(Luka 24:50-53; Masengo 1:9-11)

19 Nipele, Ambuje Che Yesu paWamasile kuwecheta nawo, wâjigalikwe kwaula kwinani, ni watemi kunkono wa kundyoye wa Akunnungu.

20 Nombe wâkulijiganya wâala, wâjawile kukulalichila Ngani Jambone palipose. Ambuje wâpangenyé masengo pamo nawo ni kutendekanya imanyisyo yejinji, kulosya kuti utenga waukwagamba wêlewo, uli isyene.

Lilangano Iya Sambano
The New Testament in the Yao language of Malawi:
Yao Bible Version Translation Project

copyright © 2018 The Word for the World International

Language: Ciyawo (Chiyawo)

Contributor: Pioneer Bible Translators

Lilangano Iya Sambano

Yao New Testament

The Word for the World International

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 19 Apr 2023

83abede1-cef5-5110-a8eb-53474ba8eb62